

KINH TẾ QUỐC TẾ

Chương 1. Những vấn đề chung về KTQT

Chương 2. Lý thuyết cổ điển về mậu dịch Quốc tế

Chương 3. Lý thuyết hiện đại về thương mại quốc tế

Chương 4. Thuế quan

Chương 5. Các hình thức hạn chế mậu dịch khác

Chương 6. Liên kết kinh tế QT

Chương 7. Mậu dịch quốc tế và phát triển kinh tế

Chương 8. Di chuyển nguồn lực kinh tế quốc tế

Chương 9. Thị trường ngoại hối, tỷ giá hối đoái

Chương 10. Cán cân thanh toán

Chương 11. Hệ thống tài chính và tiền tệ thế giới

Tài liệu tham khảo:

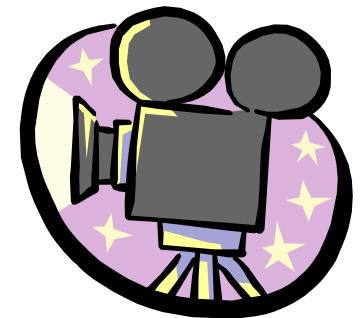
1. Giáo trình Kinh tế quốc tế

2. Bài tập KTQT.

3. Lý thuyết và chính sách thương mại quốc tế.

(Nguyễn Phú Tụ)

4. **International Economics- Dominick Salvatore, Third Edition**

Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ MÔN HỌC KINH TẾ QUỐC TẾ

1.1 Đối tượng của môn học kinh tế quốc tế.

1.1.1 Đối tượng của môn học

1.1.2 Nguyên nhân của thương mại quốc tế

1.2 Những đặc điểm của nền kinh tế thế giới hiện đại

1.3 Phương pháp nghiên cứu, nội dung của môn học

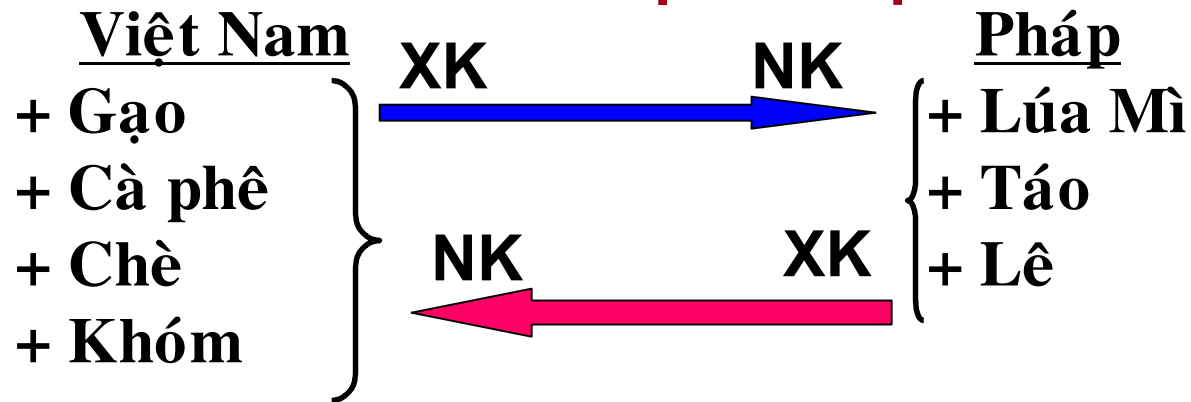
QUAN HỆ KINH TẾ GIỮA CÁC QUỐC GIA.

- 1. Trao đổi hàng hóa, dịch vụ.**
- 2. Trao đổi nguồn lực kinh tế (Vốn, Lao động)**
- 3. Trao đổi tài chính tiền tệ.**

NGUYÊN NHÂN CỦA THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ.

1. Khác biệt về điều kiện tài nguyên thiên nhiên giữa các quốc gia. → Sản phẩm đặc thù

2. Khác biệt về nguồn lực kinh tế → SP ưu thế

	<u>Việt Nam</u>	<u>Mỹ</u>
Lao động:	Dư thừa	Thiếu
Vốn:	Thiếu	Dư thừa

Mỹ - Xuất khẩu: Sản phẩm sử dụng nhiều vốn

- Nhập khẩu: sản phẩm sử dụng nhiều lao động

Việt Nam: + Xuất khẩu: Sản phẩm sử dụng nhiều lao động.
+ Nhập khẩu sản phẩm sử dụng nhiều vốn.

3. Khác biệt về trình độ sử dụng nguồn lực kinh tế.

Việt Nam

Nho

Pháp

+ Đất

+ Đất

+ Lao động

+ Lao động

+ Công nghệ

+ Công nghệ

ĐẶC ĐIỂM CỦA THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

+ Thương mại hàng hóa. Dịch vụ vượt ra khỏi biên giới của quốc gia

+ H – T – H : Tiền là ngoại tệ

CHƯƠNG 2. LÝ THUYẾT TRUYỀN THỐNG VỀ THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

2.1. THUYẾT TRỌNG THƯƠNG.

**2.2. LÝ THUYẾT LỢI THẾ TUYỆT ĐỐI (ADAM
SMITH).**

**2.3. LÝ THUYẾT LỢI THẾ SO SÁNH (DAVID
RICARDO).**

2.4. LÝ THUYẾT CHO PHÍ CƠ HỘI (HABERLER)

LỢI THẾ TUYỆT ĐỐI (ABSOLUTE ADVANTAGE)

Chi Phí		Chi phí lao động cho 1 sản phẩm (giờ LĐ/SP)	
		ANH	Bồ Đào Nha
Sản phẩm	Quốc		
gia Vải (C)		2	4
Rượu vang(W)		5	2

Mỗi quốc gia đầu tư 500 h cho mỗi SP.

LỢI THẾ SO SÁNH (COMPARATIVE ADVANTAGE)

Bảng 1.3 Lợi thế so sánh của Anh và Bồ Đào Nha

Chi phí Quốc gia	Chi phí lao động cho một sản phẩm (giờ/sản phẩm)	
	Anh	Bồ Đào Nha
Vải (C)	1	2,5
Rượu (W)	1,5	2

Quốc gia	Sản xuất					
	Trước CMH		Sau CMH		Chênh lệch	
	Vải	Rượu	Vải	Rượu	Vải	Rượu
Anh	500	400	800	200	+300	-200
BĐN	200	300	0	550	-200	+250
Cộng	700	700	800	750	+100	+50
	Tiêu dùng					
	Trước khi TMQT		Sau khi TMQT		Chênh lệch	
	Vải	Rượu	Vải	Rượu	Vải	Rượu
Anh	500	400	500	500	0	+100
BĐN	200	300	300	250	+100	-50
Cộng	700	700	800	750	+100	+50

LỢI THẾ SO SÁNH (COMPARATIVE ADVANTAGE)

Tóm tắt: 1. Trường hợp 1

SP X (h/sp)

SP Y (h/sp)

Quốc gia 1

X1

Y1

Quốc gia 2

X2

Y2

+ Nếu tỷ lệ SS: $\frac{X1}{Y1} < \frac{X2}{Y2}$, kết luận QG 1 lợi thế X, QG 2 lợi thế Y.

Nếu bất đẳng thức có dấu ngược chiều thì kết luận ngược lại.

2. Trường hợp 2:

SP X (sp/h)

SP Y (sp/h)

Quốc gia 1

X1

Y1

Quốc gia 2

X2

Y2.

+ Nếu tỷ lệ: $\frac{X1}{Y1} < \frac{X2}{Y2}$, kết luận QG 1 có lợi thế Y, QG 2 có lợi thế X.

Nếu bất đẳng thức có dấu ngược lại thì chúng ta có kết luận ngược lại.

3. LỢI THẾ SS TRONG KTTG HIỆN ĐẠI.

+ Lợi thế SS cổ điển có nhược điểm: SP chỉ đo bằng 1 yếu tố SX: LĐ. Trong khi đó SP hiện đại đo bằng nhiều yếu tố và biểu hiện bằng tiền.

+ Chúng ta xét LTSS với Tỷ giá hối đoái:

+ Giả sử chúng ta có tài liệu sau:

1.4. LỢI THẾ SO SÁNH VÀ LÝ THUYẾT CHI PHÍ CƠ HỘI KHÔNG ĐỐI (OPPORTUNITY COST)

Bảng: KNSX của Mỹ và Anh với chi phí cơ hội không đổi. ĐVT: tr.SP/năm

Anh		Mỹ	
Lúa mì	Vải	Lúa mì	Vải
50	0	120	0
40	30	90	20
30	60	60	40
20	90	30	60
10	120	0	80
0	150		

+ Chi phí cơ hội của Anh và Mỹ:

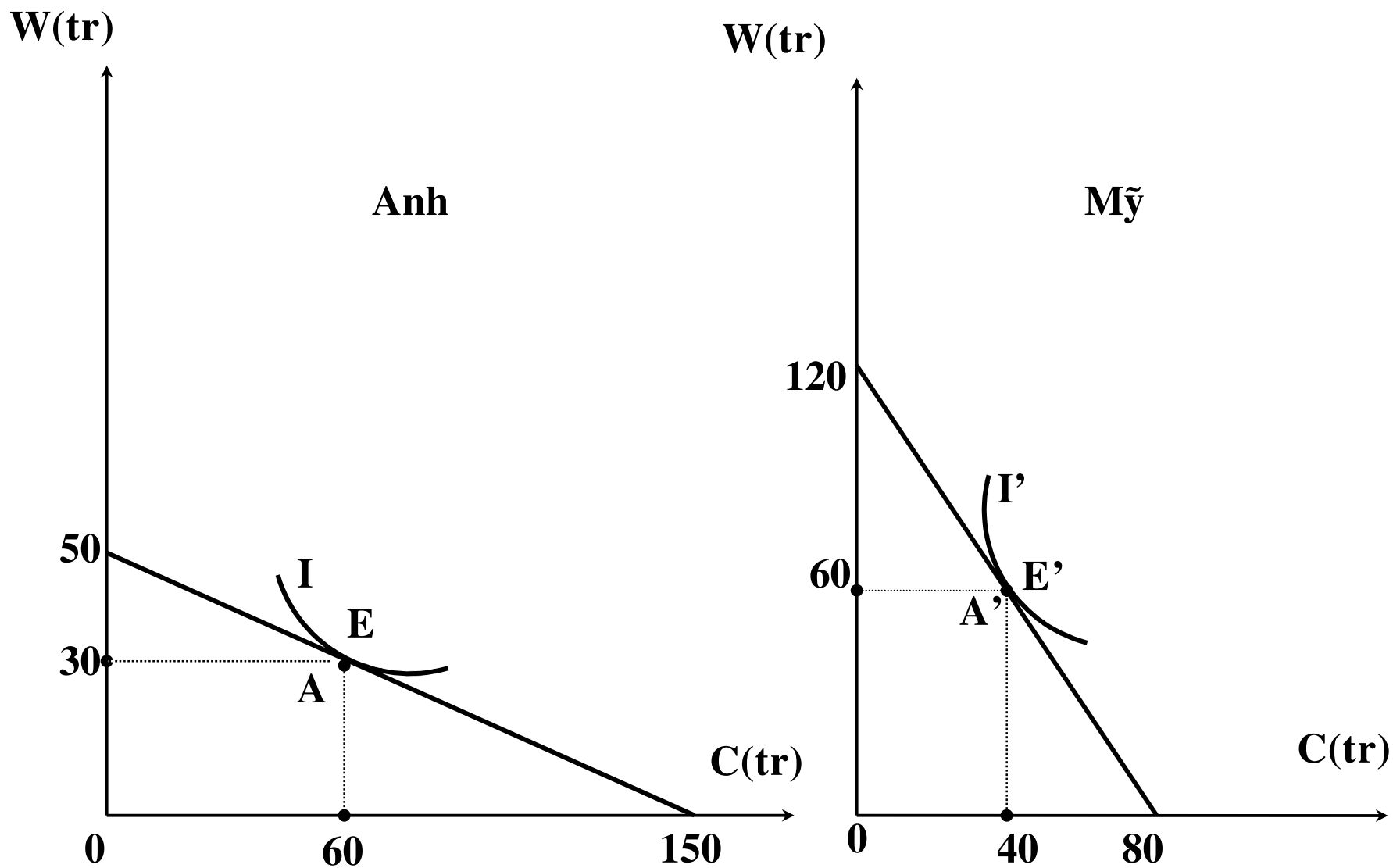
Anh: C: +150C, - 50W → 1C = 1/3W;

W: + 150W, giảm 50C → 1W = 3C.

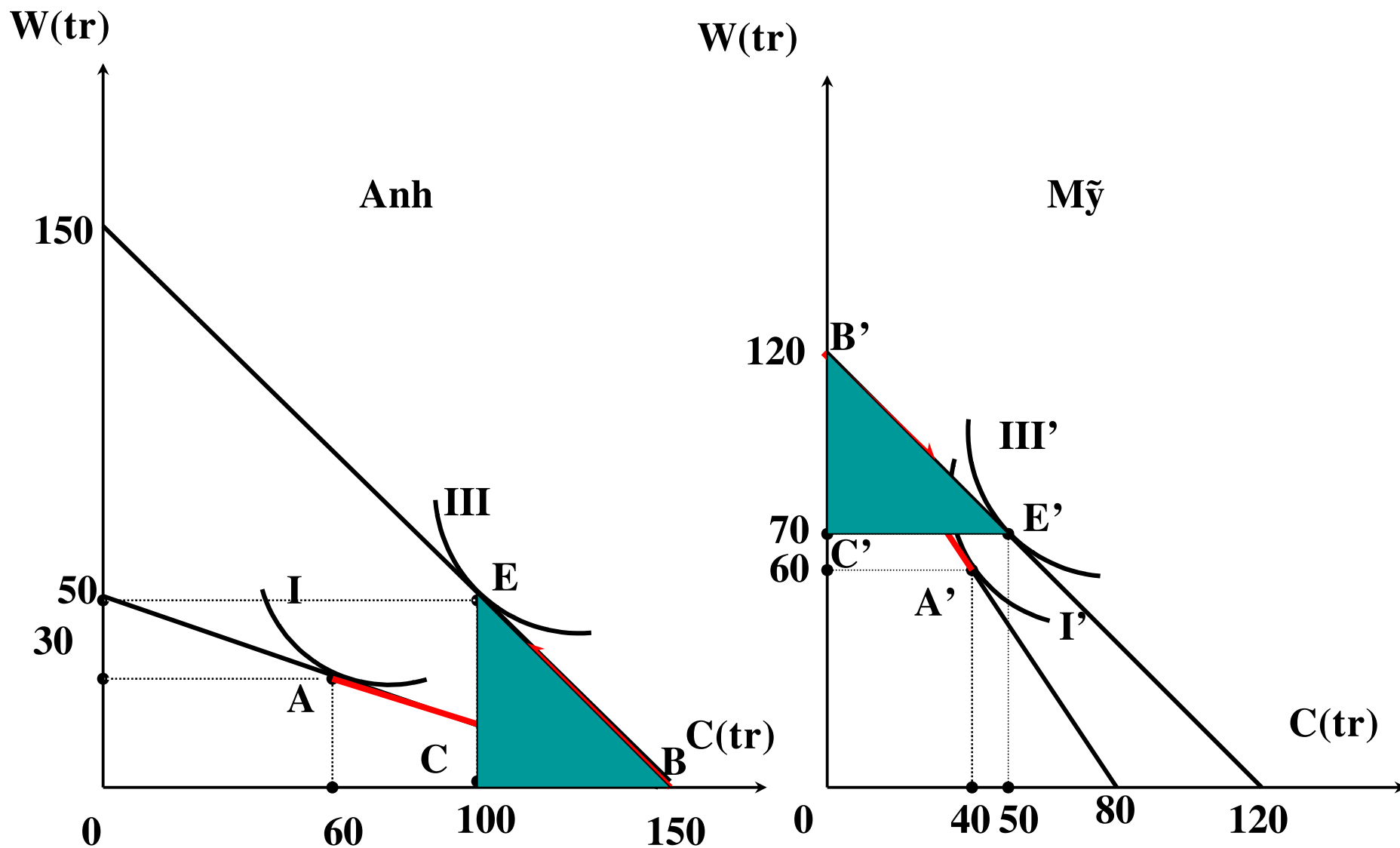
Mỹ: C: + 80C, - 120W → 1C = 3/2 W;

W: +120W, - 80C → 1W = 2/3C.

+ Từ tài liệu của Bảng chúng ta có biểu đồ:

Biểu 2.1 SX và TD của Anh và Mỹ trong ĐK tự cung, tự cấp

Biểu 2.1 CMH SX, TMQT, Lợi ích từ TMQT của Anh và Mỹ

CHƯƠNG III LÝ THUYẾT HIỆN ĐẠI VỀ THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

3.1 CHI PHÍ CƠ HỘI TĂNG VÀ MÔ HÌNH THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

3.1.1 Đường khả năng sản xuất với chi phí cơ hội tăng

3.1.2 Lý thuyết hành vi của người tiêu dùng

3.1.3 Mô hình TMQT với chi phí cơ hội tăng

3.1.4. Lợi ích từ TMQT trong LT hiện đại

3.2 CUNG XK, CẦU NK, ĐƯỜNG CONG NT, TỶ LỆ TM

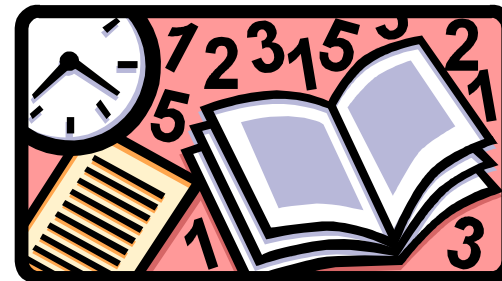
3.2.1 Cung XK, cầu NK

3.2.2 Tỷ lệ TMQT

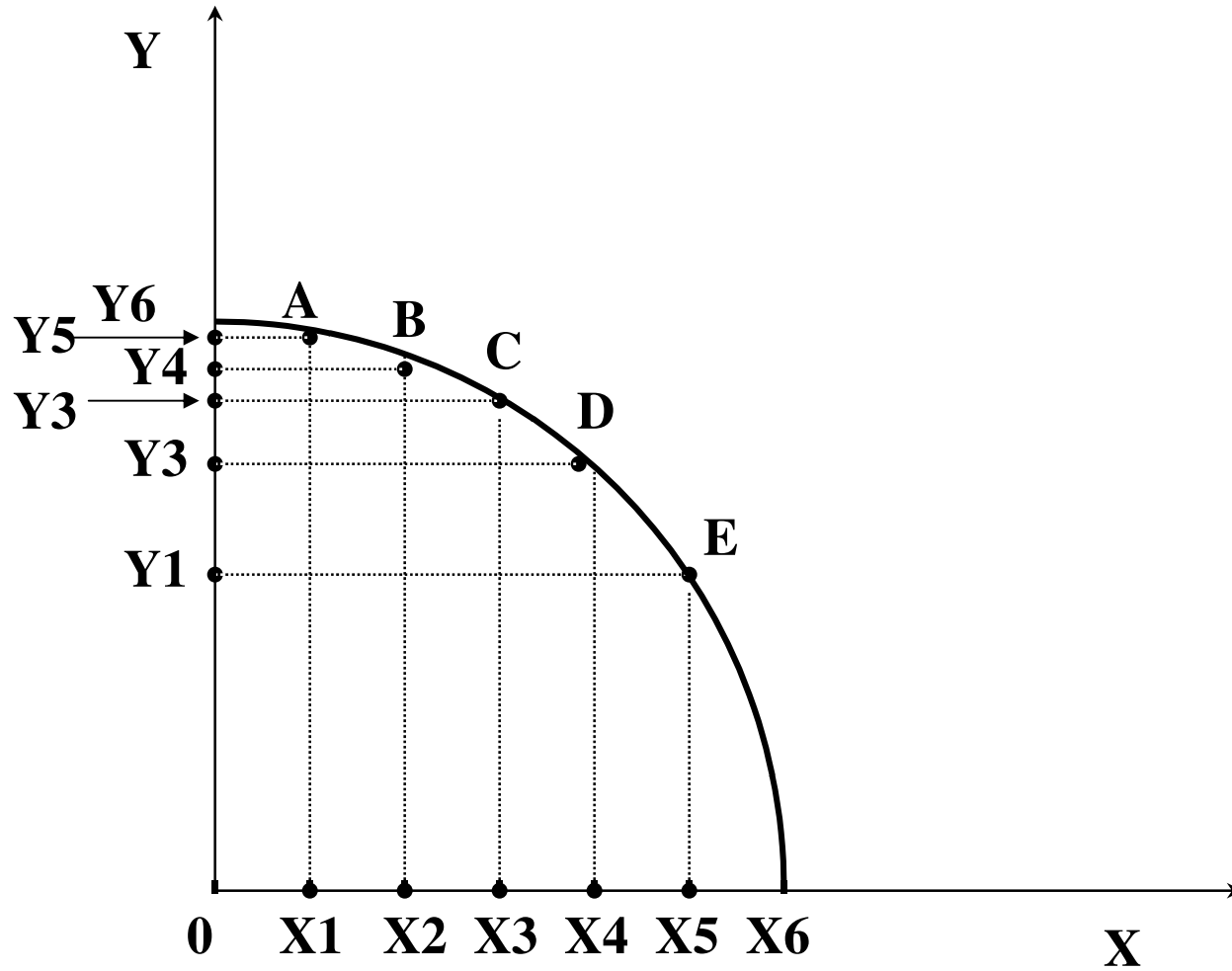
3.3 NGUỒN LỰC SẢN XUẤT VÀ LÝ THUYẾT TMQT

3.3.1 Lý thuyết H-O (Heckscher – Ohlin)

3.3.3 Lý thuyết S – S (Stolper – Samuelson)

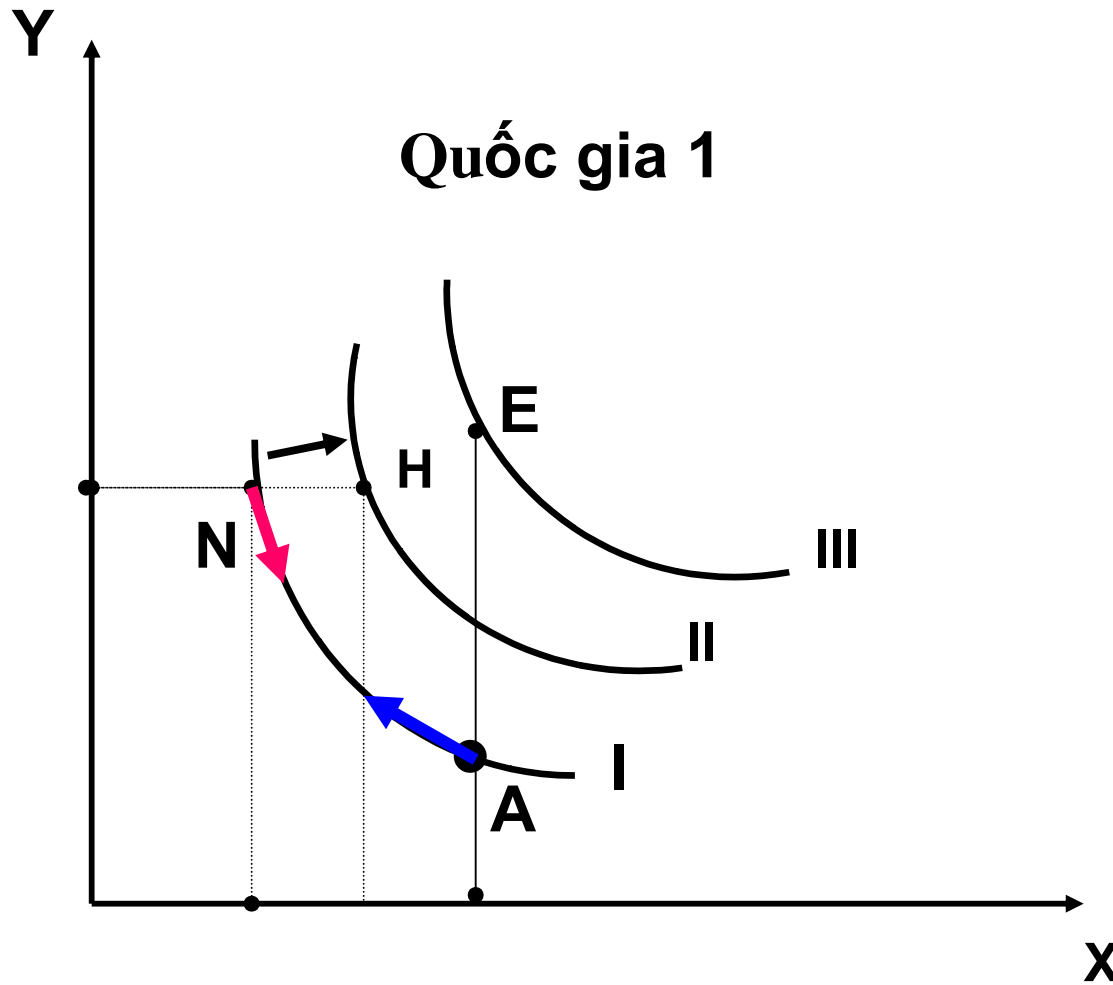

Chi phí cơ hội tăng và PPF

3.1.2 Đường cong tiêu dùng

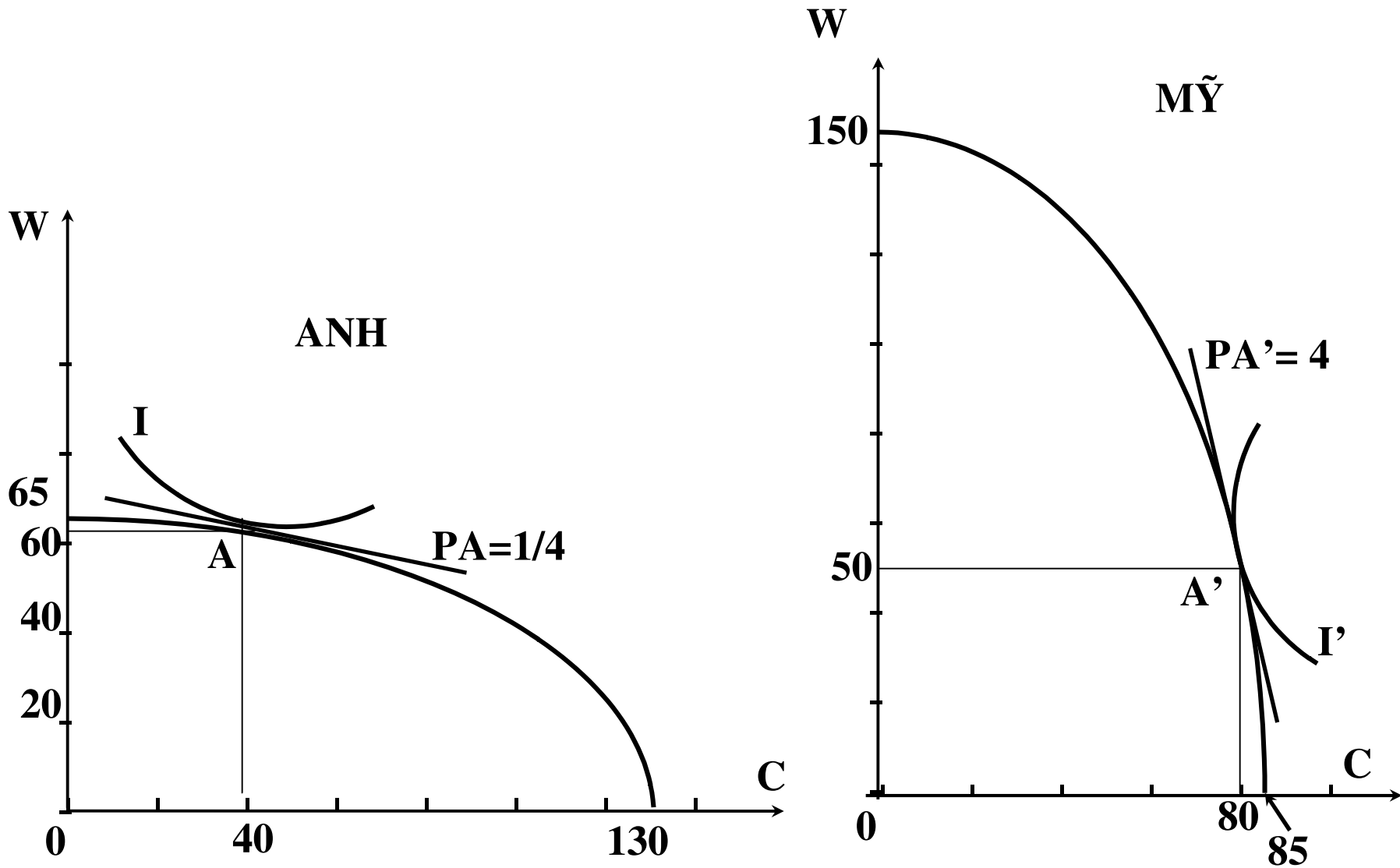

Biểu đồ 3.2 Đường cong bàng quan tiêu dùng

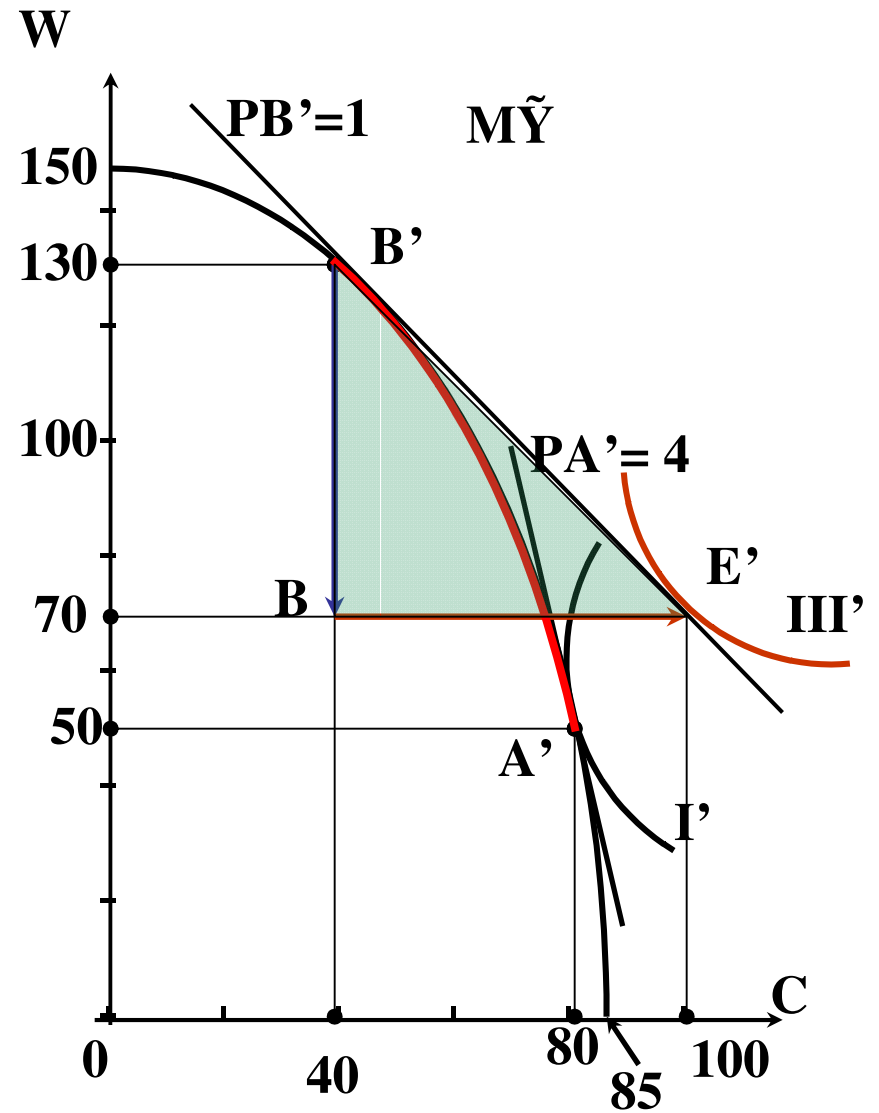
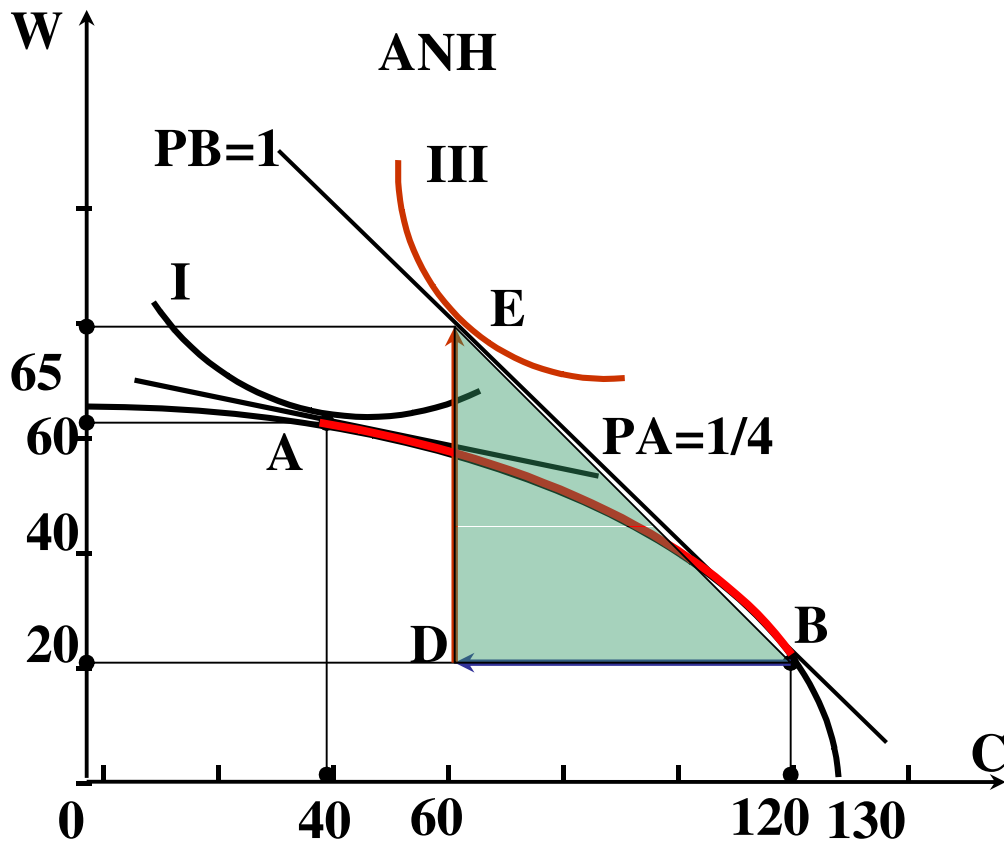
KHẢ NĂNG SX VÀ CHI PHÍ CƠ HỘI LÚA MÌ VÀ VẢI CỦA ANH VÀ MỸ

Anh				Mỹ			
Khả năng sản xuất		Chi phí cơ hội		Khả năng sản xuất		Chi phí cơ hội	
Lúa mì	Vải	Lúa mì	Vải	Lúa mì	vải	Lúa mì	Vải
65	0		0,125	150	0		0,5
60	40	8	0,333	130	40	2	1,75
45	85	3	0,714	95	60	0,571	2,25
20	120	1,4	2	50	80	0,444	10
0	130	0,5		0	85	0,1	

Biểu đồ 2.3 Sản xuất và tiêu dùng của Anh và Mỹ khi chưa có TM

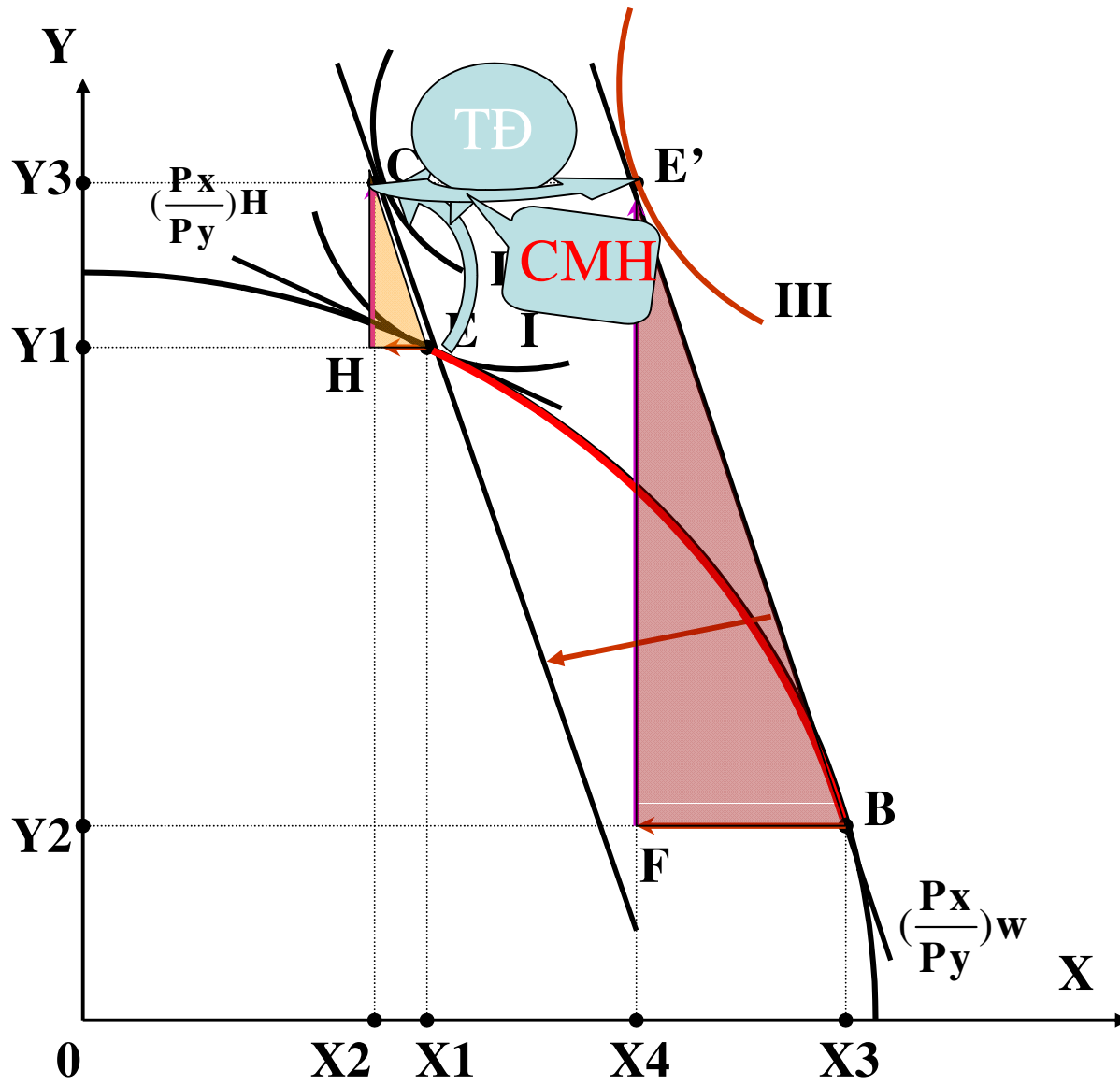

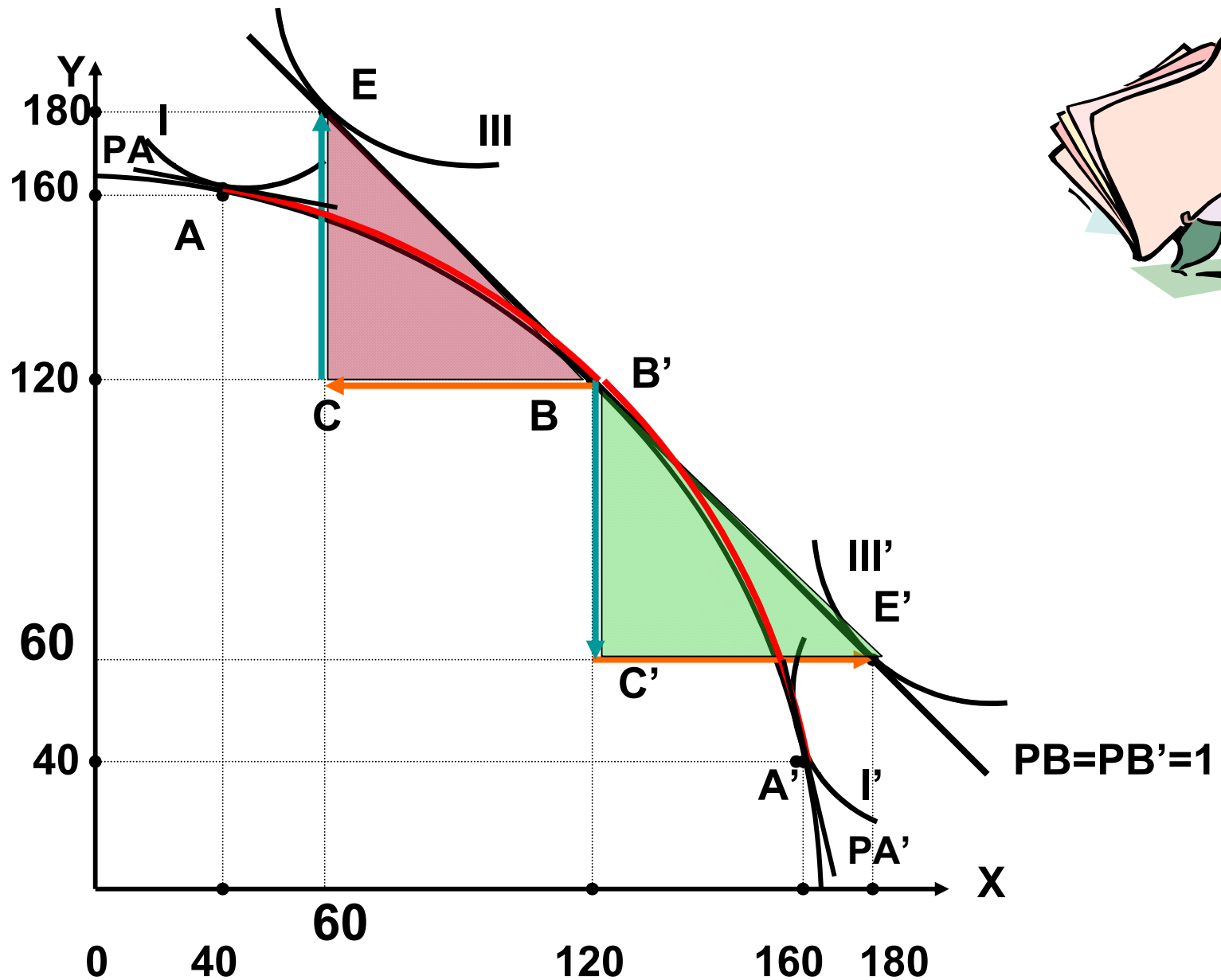
Biểu đồ 2.4 CMH SX và Lợi ích từ TMQT của Anh và Mỹ

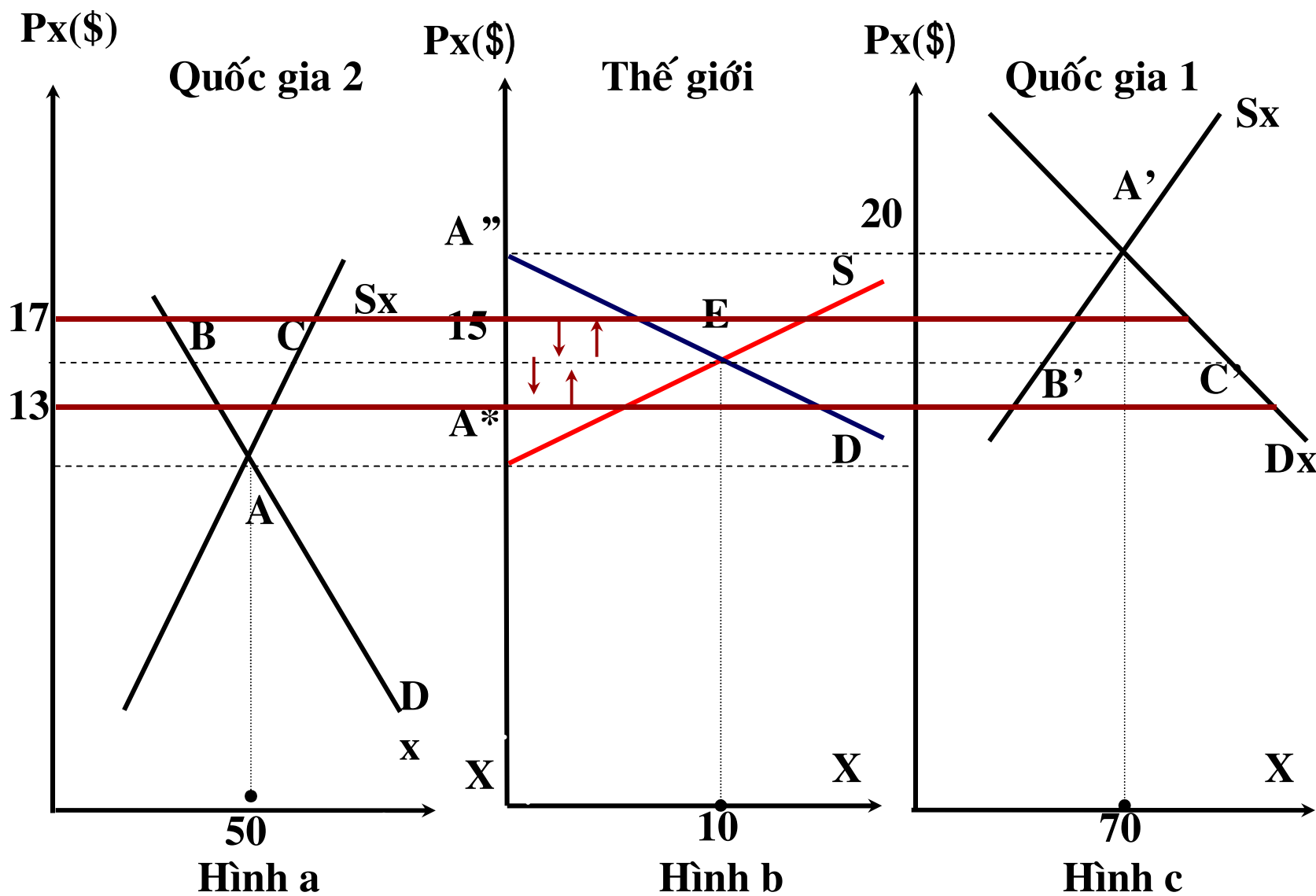
Quốc gia	Sản xuất					
	Trước CMH		Sau CMH		Chênh lệch	
	Vải	L. Mì	Vải	L.Mì	Vải	L.Mì
Anh	40	60	120	20	+80	-40
Mỹ	80	50	40	130	-40	+80
Cộng	120	110	160	150	+40	+40
	Tiêu dùng					
	Trước khi TMQT		Sau khi TMQT		Chênh lệch	
	Vải	L.Mì	Vải	L.Mì	Vải	L.Mì
Anh	40	60	60	80	+20	+20
Mỹ	80	50	100	70	+20	+20
Cộng	130	110	160	150	+40	+40

Biểu đồ 2.6: Lợi ích tiêu dùng (trao đổi) và Lợi ích SX (CMH) từ TMQT

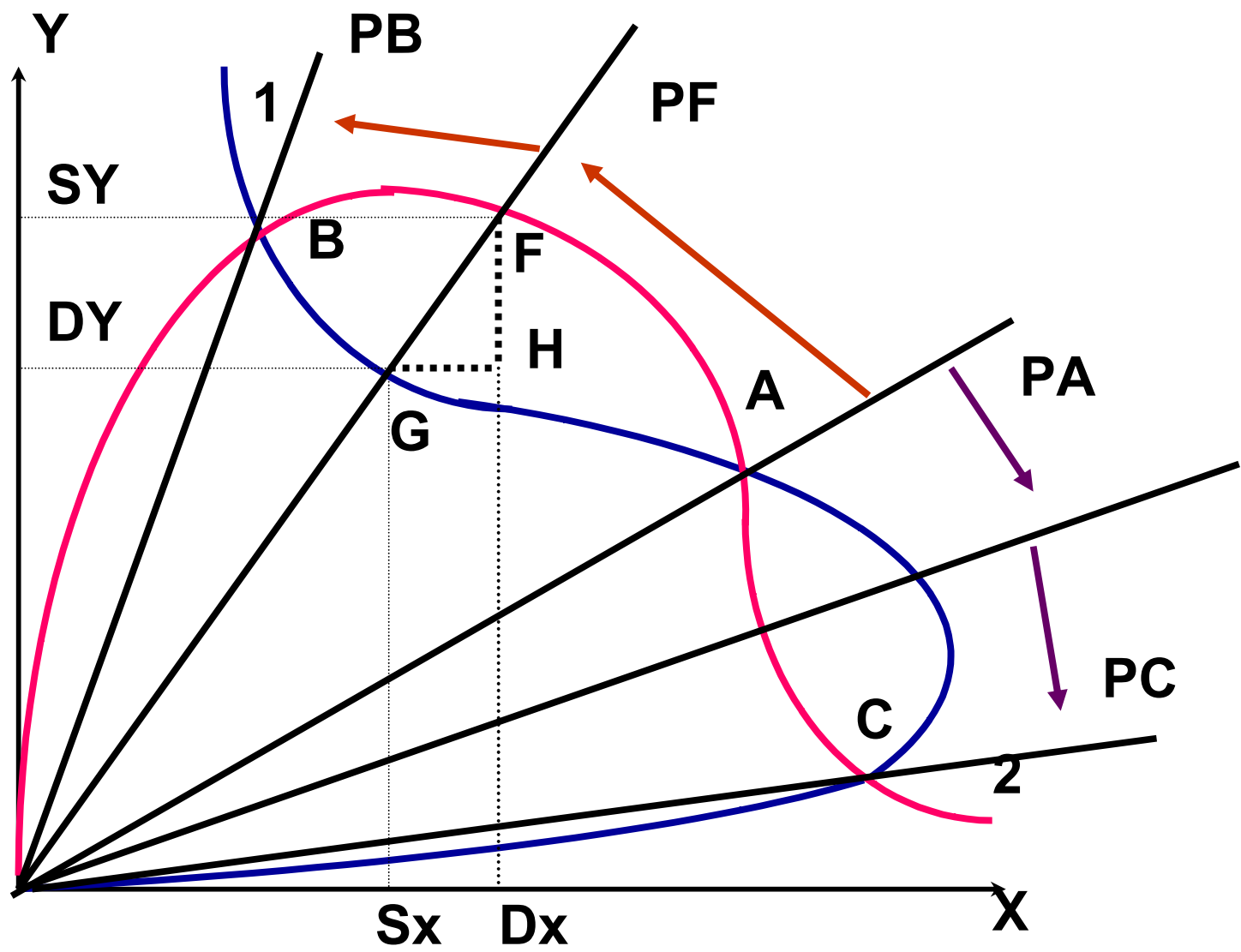

Biểu đồ 3.6. Thương mại dựa trên thị hiếu tiêu dùng khác nhau

Biểu đồ 2.9 Cung xuất khẩu, cầu nhập khẩu của hai quốc gia

TỶ LỆ THƯƠNG MẠI

Tỷ lệ thương mại (TOT):

Lượng X xuất khẩu (đơn vị SP)

Lượng Y nhập khẩu (đơn vị SP)

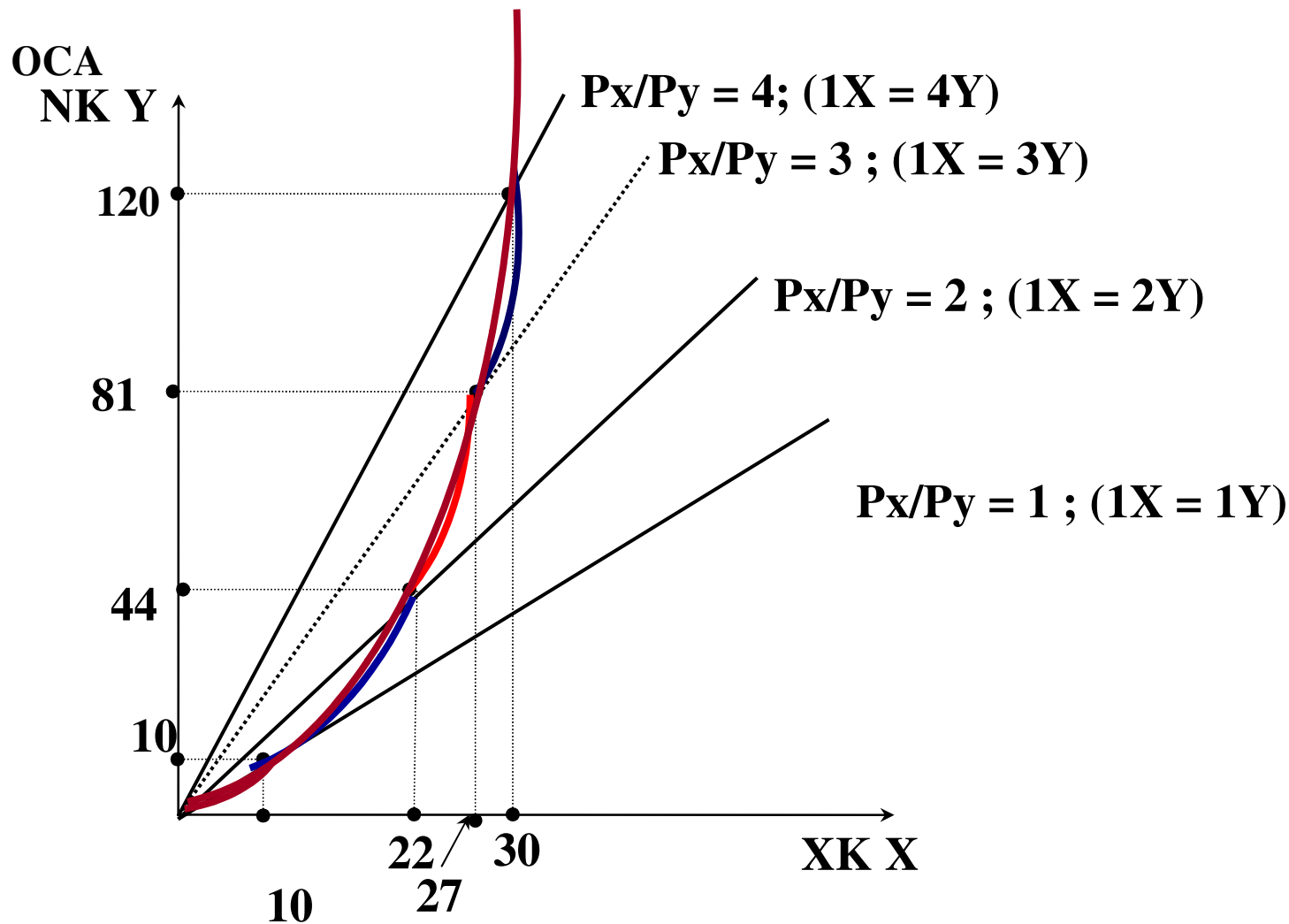
$$P_x/P_y = 1 ; 1X = 1Y \quad 10:10$$

$$P_x/P_y = 2 ; 1X = 2Y \quad 22:44$$

$$P_x/P_y = 3 ; 1X = 3Y \quad 27:81$$

$$P_x/P_y = 4 ; 1X = 4Y \quad 30:120$$

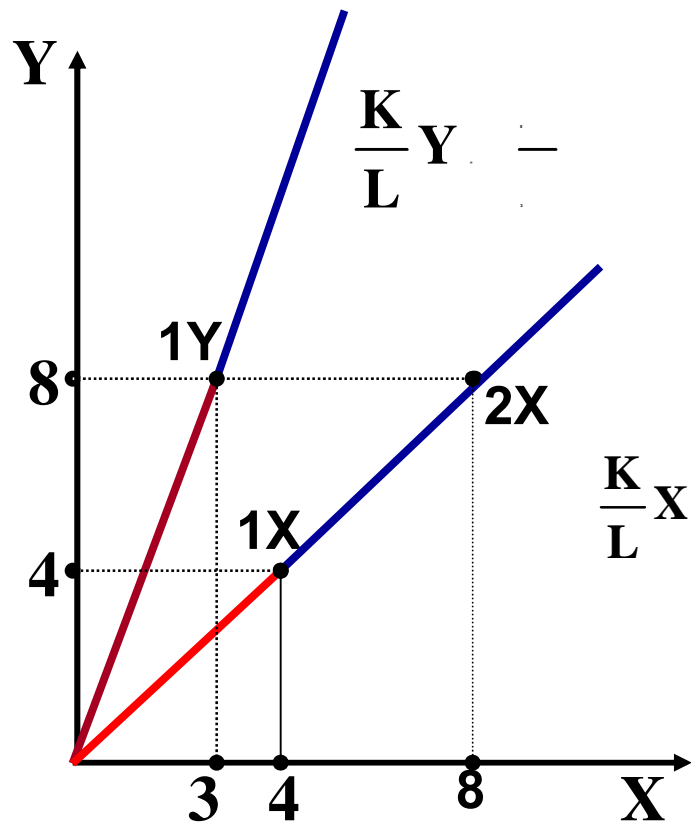
ĐƯỜNG CONG NGOẠI THƯƠNG

SẢN PHẨM THÂM DỤNG YẾU TỐ

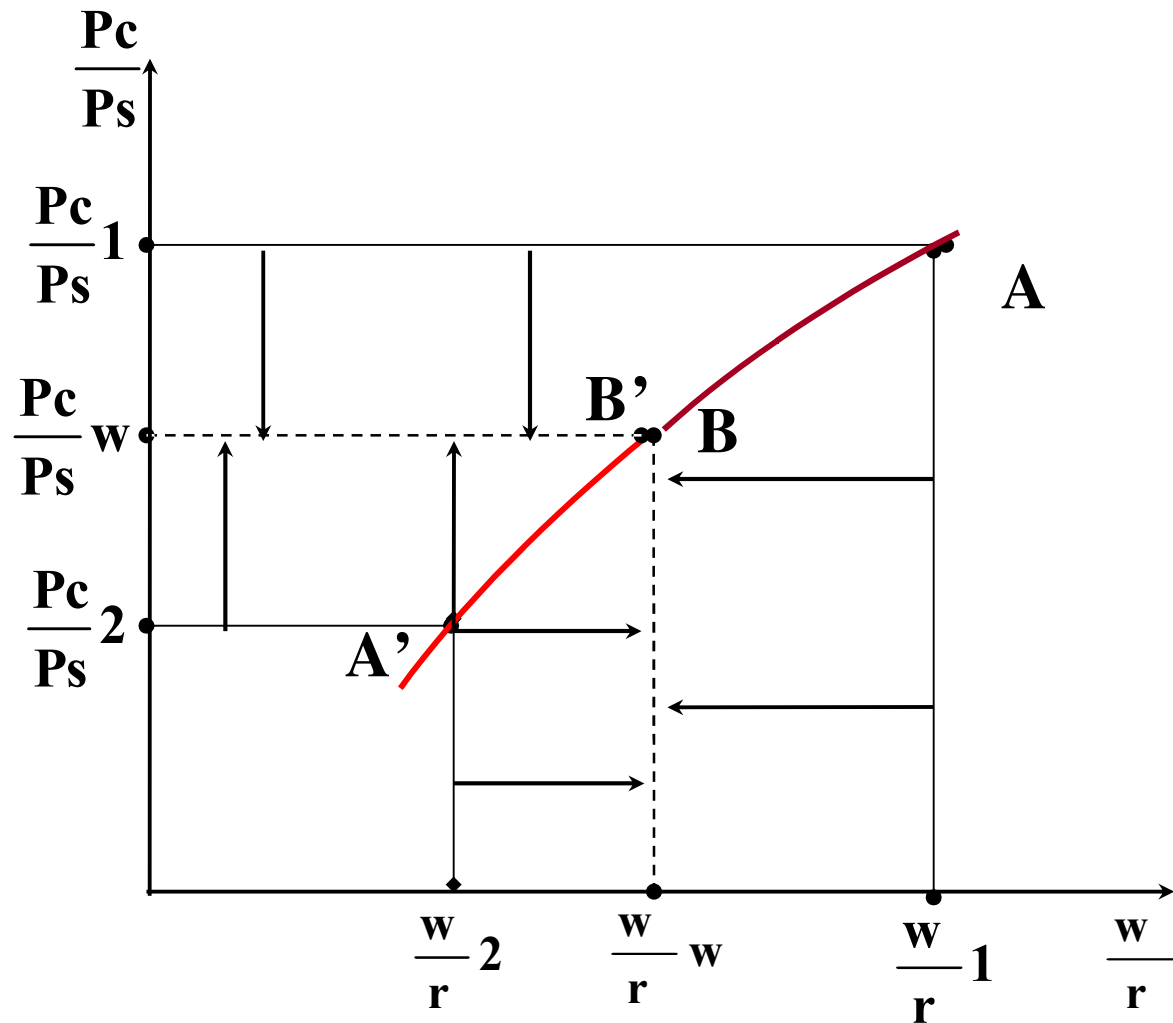
Quốc gia Yếu tố chi phí		Quốc gia 1		Quốc gia 2	
		K	L	K	L
Sản phẩm	X	4	4	5	4
	Y	8	3	10	4
	$\frac{P_K}{P_L}$	$\frac{7}{5}$		$\frac{9}{7}$	

3.3 NGUỒN LỰC SẢN XUẤT VÀ LÝ THUYẾT H-O

Biểu đồ: Sản phẩm thâm dụng yếu tố

LÝ THUYẾT S – S (STOLPER – SAMUELSON)

Biểu đồ 2.11 Thương mại quốc tế và sự cân bằng giá cả yếu tố sản xuất

CHƯƠNG 4: CHÍNH SÁCH THUẾ

4.1 VAI TRÒ CỦA CHÍNH SÁCH TMQT

4.2. CÁC LOẠI CHÍNH SÁCH TMQT

4.2.1 Chính sách TM tự do.

4.2.2 Chính sách TM có bảo hộ

4.2.3 Chính sách TMQT công bằng.

4.2.4 CS Thay thế NK.

4.2.5 CS hưởng về XK.

4.2.6 CS TM chiến lược.

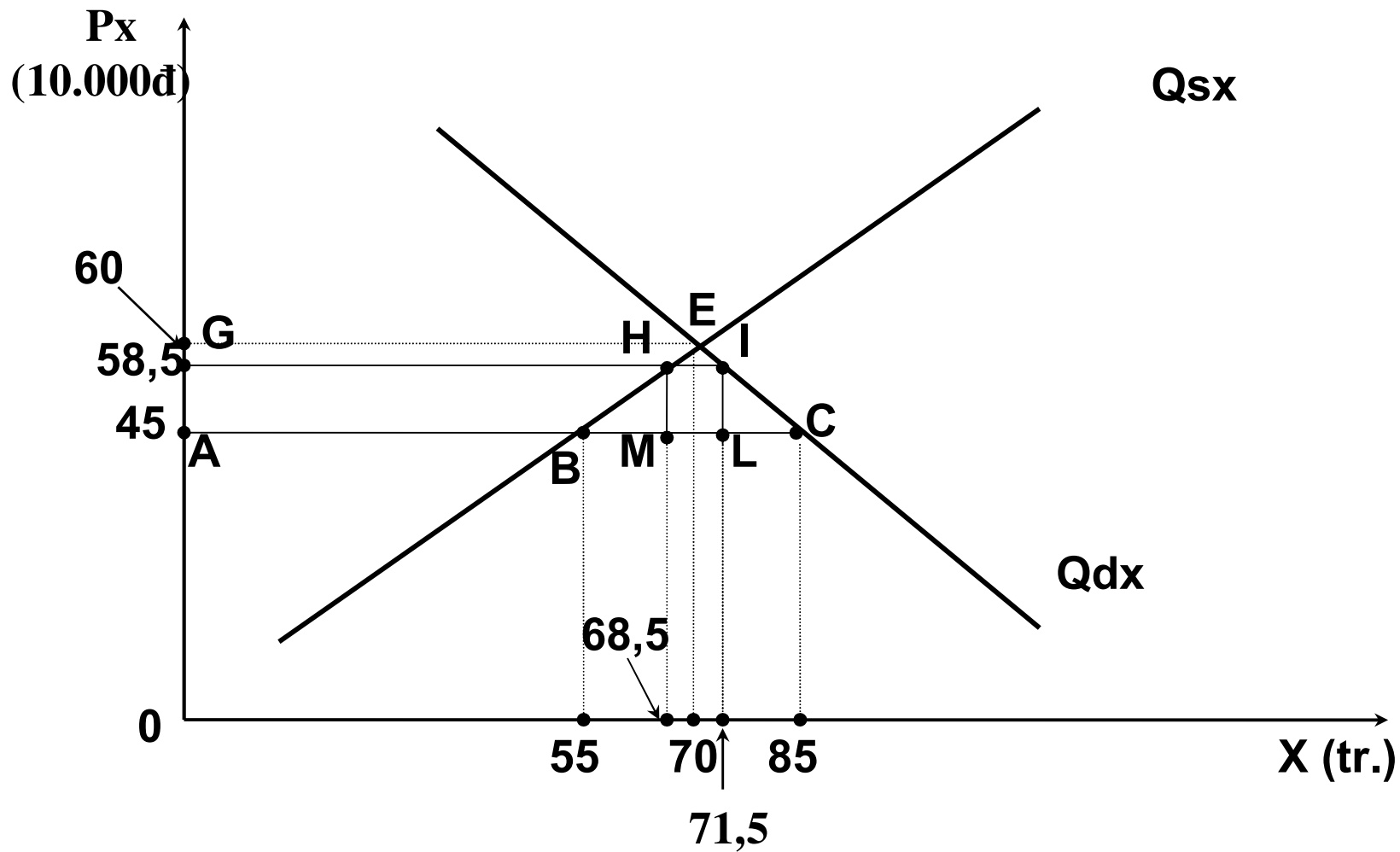
4.3 CHÍNH SÁCH THUẾ

4.3.1 Các vấn đề chung của thuế

4.3.2 Phân tích tác động của thuế.

4.3.2.1 Thuế nhập khẩu

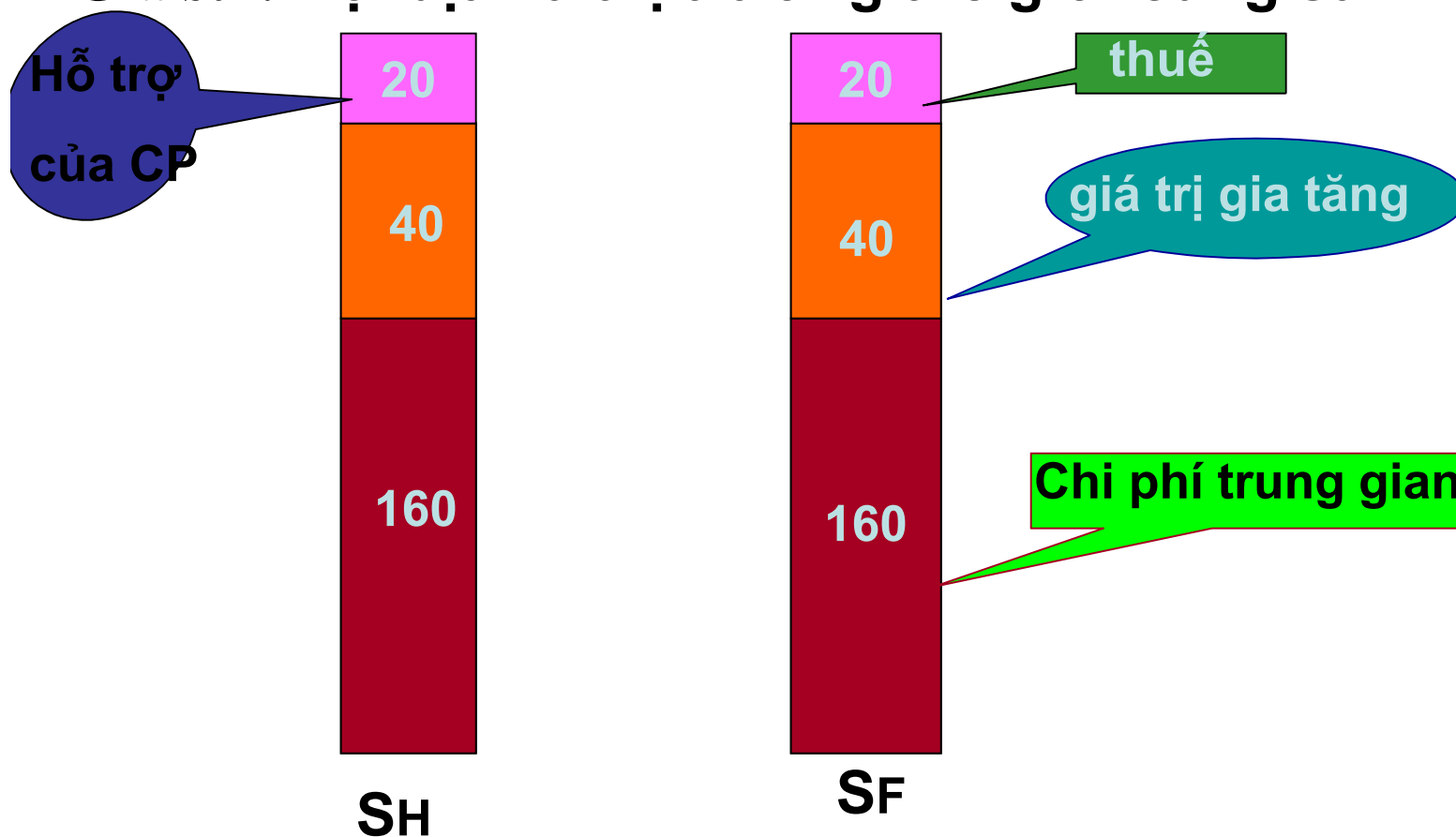
4.3.2.2 Thuế xuất khẩu

Biểu đồ 3.1: Tác động của thuế nhập khẩu đối với quốc gia nhỏ

Giả sử : Nội địa và thị trường thế giới cùng sản xuất SP X:

Thương mại tự do: $P_w = 200\$$; $P_d = 200\$$

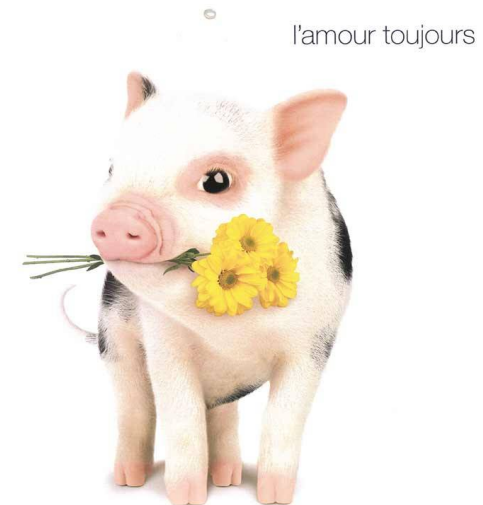
Thương mại : $T_{nk} = 10\%$ → $P_w = 220\$$; $P_d = 200\$$; sản xuất

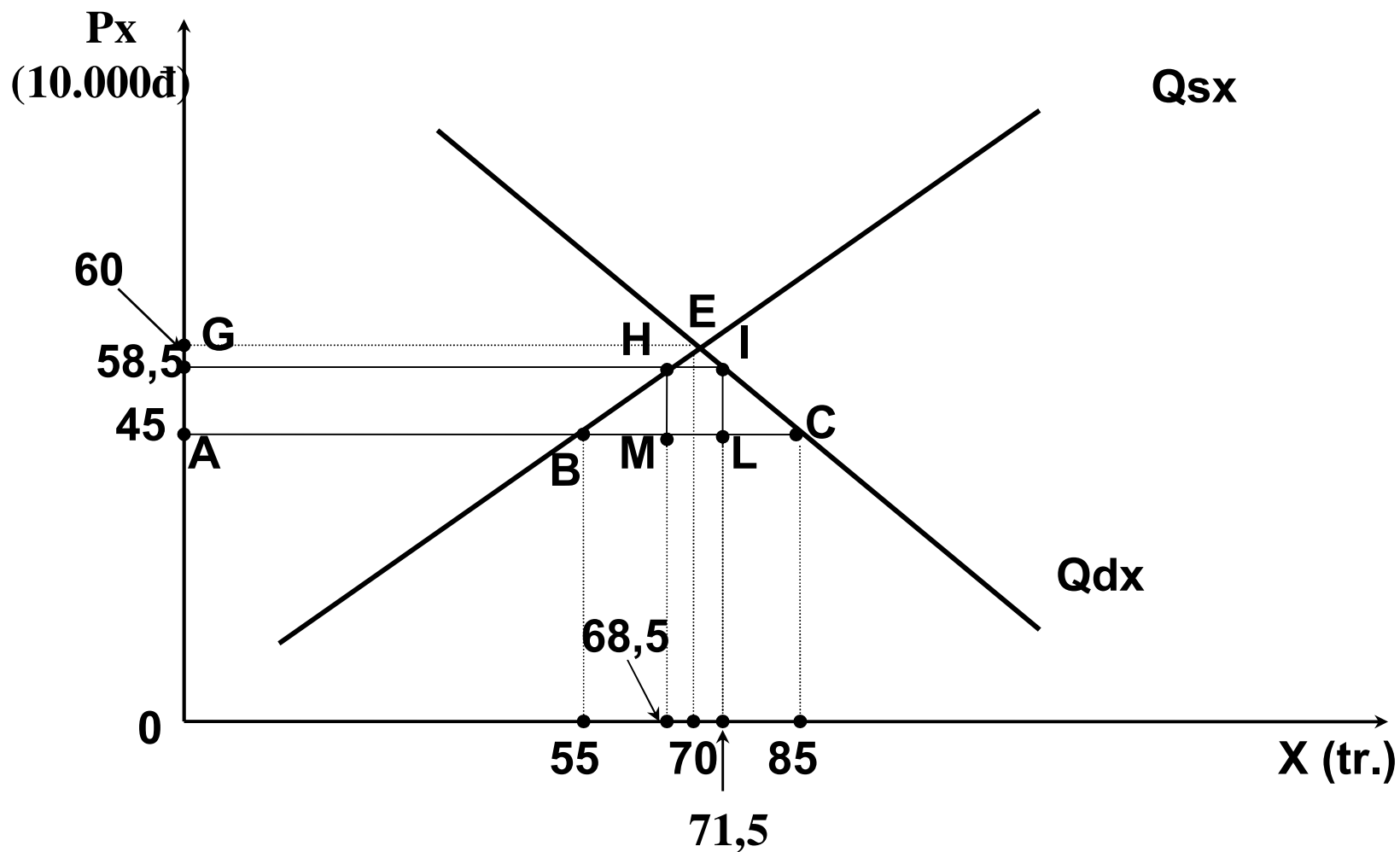
Nội địa được hỗ trợ : $20\$$

; Tỷ lệ 50% .

Chương V. NHỮNG BIỆN PHÁP HẠN CHẾ MẬU DỊCH PHI THUẾ QUAN

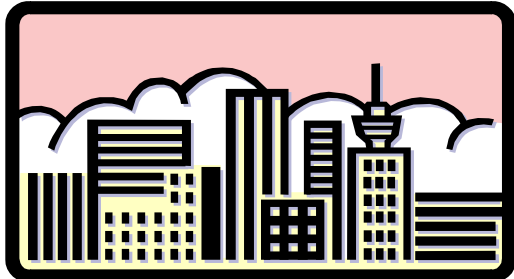
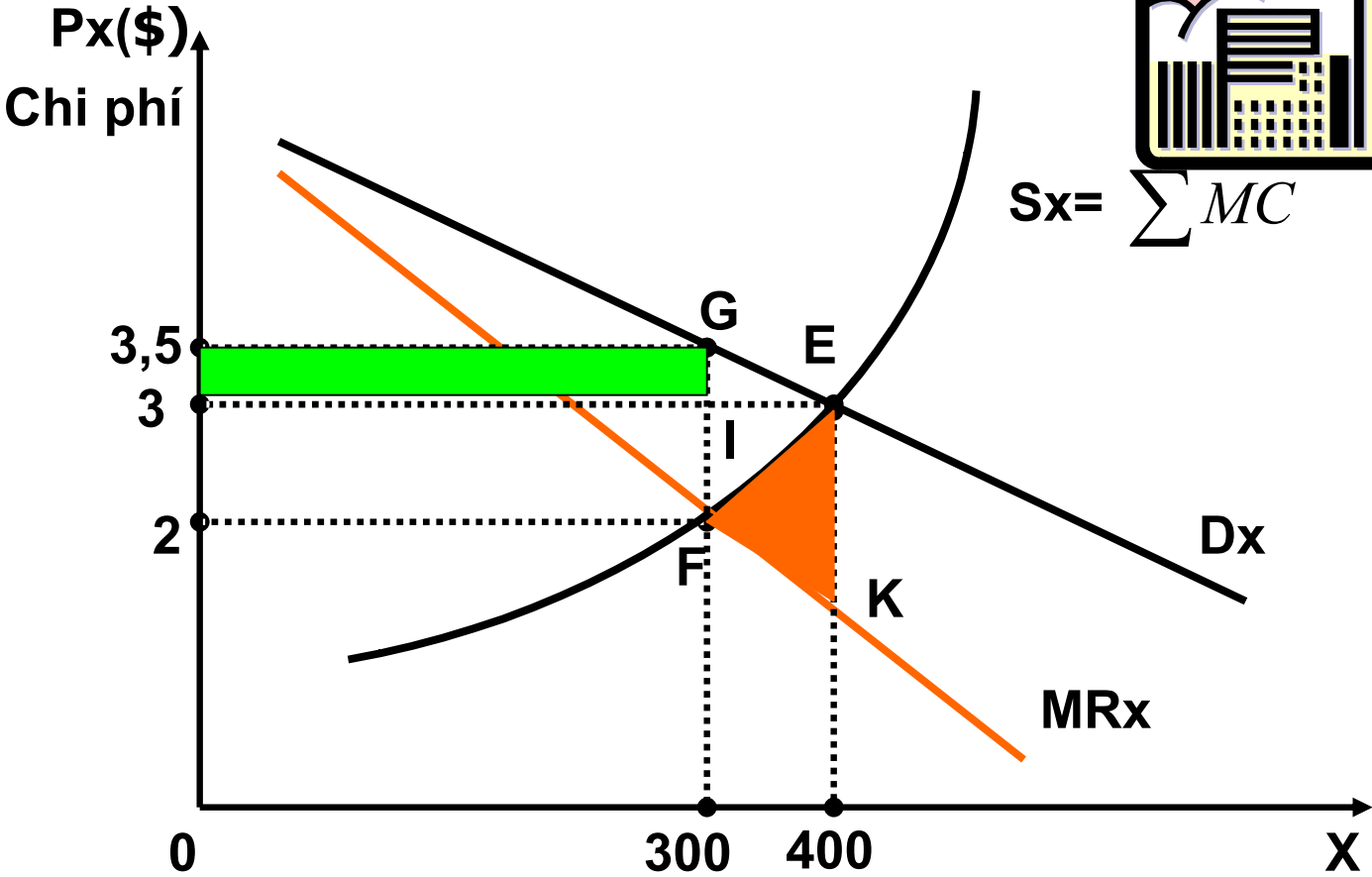
- 5.1. HẠN NGHẠCH NHẬP KHẨU (QUOTA NHẬP KHẨU)**
- 5.2. HẠN CHẾ XUẤT KHẨU TỰ NGUYỆN**
- 5.3. CARTEL QUỐC TẾ**
- 5.4. HÀNH CHÍNH , KỸ THUẬT.**
- 5.5. BÁN PHÁ GIÁ**
- 5.6. TRỢ CẤP XUẤT KHẨU**

Biểu đồ 3.1 Tác động của hạn ngạch nhập khẩu đối với quốc gia nhỏ

5.3 CARCTEL QUỐC TẾ

$$Sx = \sum MC$$

Biểu đồ 5.2 Tối đa hóa lợi nhuận của cartel quốc tế

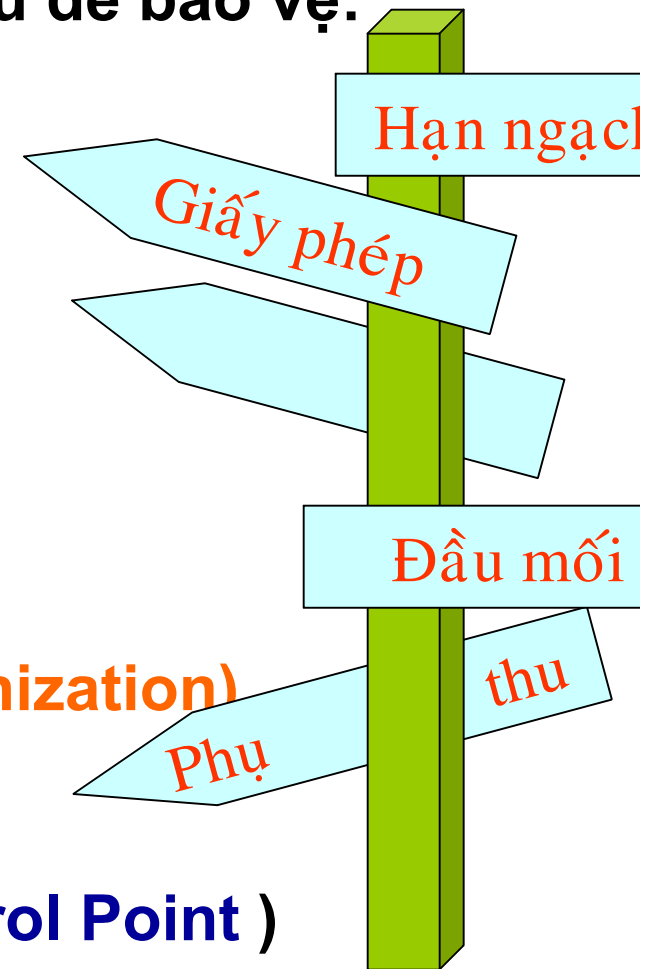
5.4 HÀNH CHÍNH , KỸ THUẬT

5.3.1 HÀNH CHÍNH :Cấm xuất nhập khẩu để bảo vệ:

- + Tài nguyên thiên nhiên
- + Tài sản quốc gia
- + Văn hóa, sức khỏe cộng đồng.
- + Lợi ích kinh tế

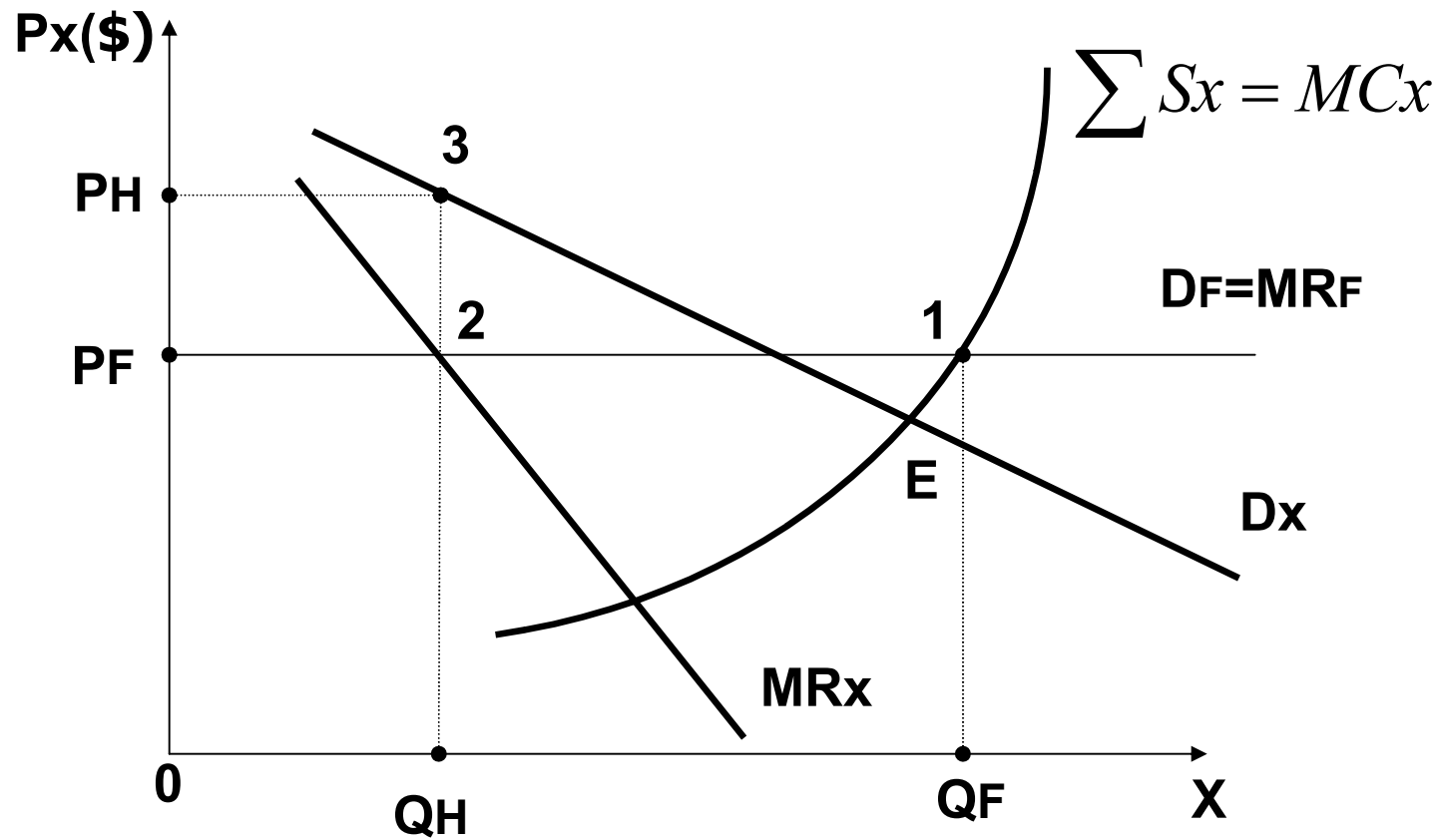
5.3.2 KỸ THUẬT

1. ISO 9000 (**International Standards Organization**)
2. GMP (**Good manufacturing Practices**)
3. HACCP (**Hazard Analysis Critical Control Point**)
4. ISO 14001 (**Environmental Management System**)
5. SA 8000 (**Social Accountability 8000**)

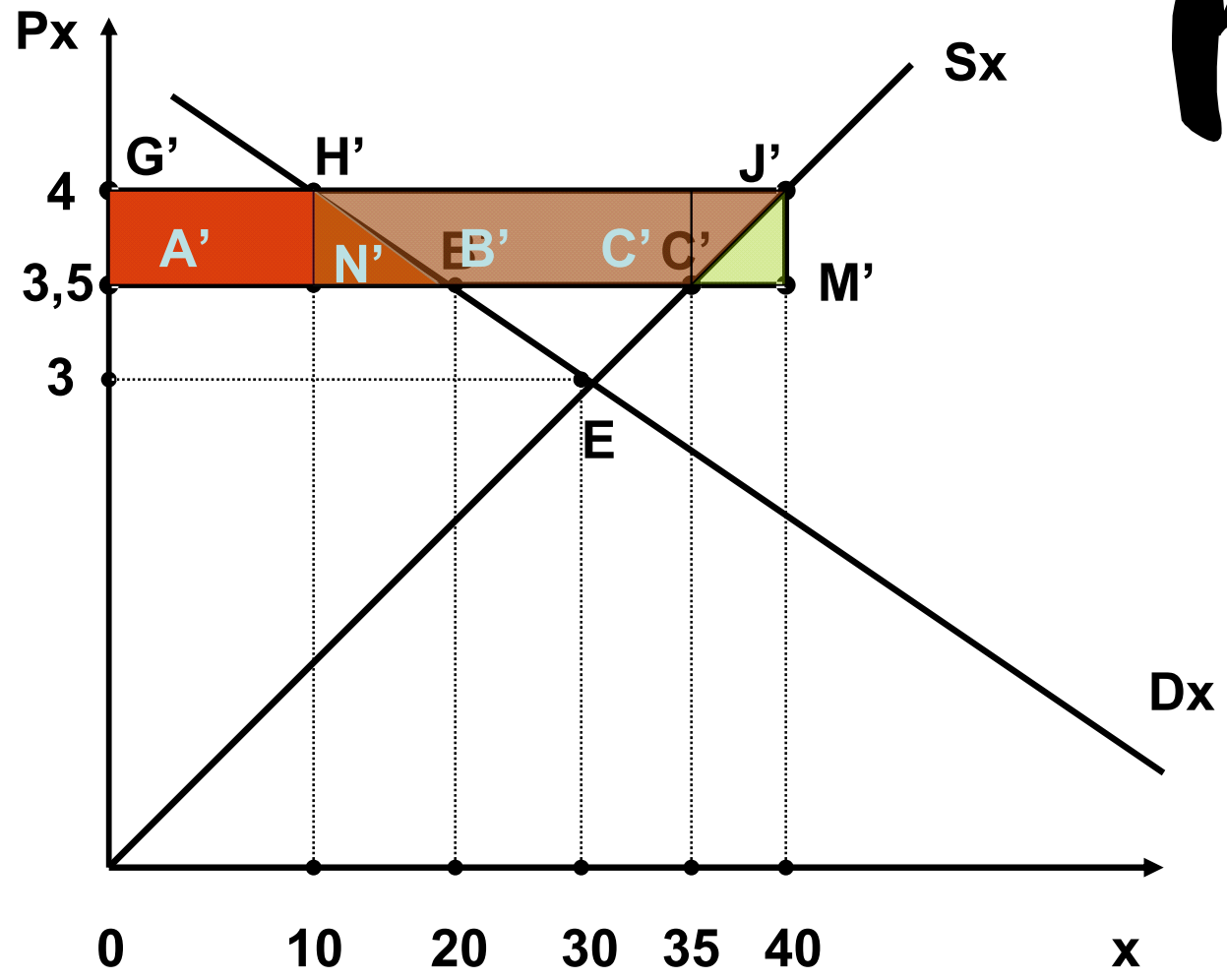
5.5 BÁN PHÁ GIÁ

1. $P < Z$.
2. $P_{xk} < P_H$
3. $P_{xk} < P_{\min}$

Biểu đồ 5.3 Bán phá giá

5.6 TRỢ CẤP XUẤT KHẨU

Biểu đồ 5.4 Tác động của trợ cấp xuất khẩu

Chương VI LIÊN MINH KINH TẾ LIÊN HIỆP THUẾ QUAN

5.1 NHỮNG HÌNH THỨC LIÊN KẾT KINH TẾ QUỐC TẾ CHỦ YẾU.

5.2 LIÊN HIỆP THUẾ QUAN

5.2.1. LIÊN HIỆP THUẾ QUAN TẠO LẬP MẬU DỊCH

5.2.2. LIÊN HIỆP THUẾ QUAN CHUYÊN HƯỚNG MẬU DỊCH.

5.3 CÁC TỔ CHỨC KINH TẾ QUỐC TẾ

CÁC HÌNH THỨC LIÊN KẾT KINH TẾ QUỐC TẾ CHỦ YẾU

1. KHU VỰC THƯƠNG MẠI TỰ DO – FTA.

- + Giảm thuế quan cho các nước thành viên.
- + Loại bỏ thuế quan và các rào cản phi thuế quan.

2. LIÊN MINH THUẾ QUAN.

- + Chính sách thuế quan chung cho các nước trong và ngoài liên minh.

3. THỊ TRƯỜNG CHUNG.

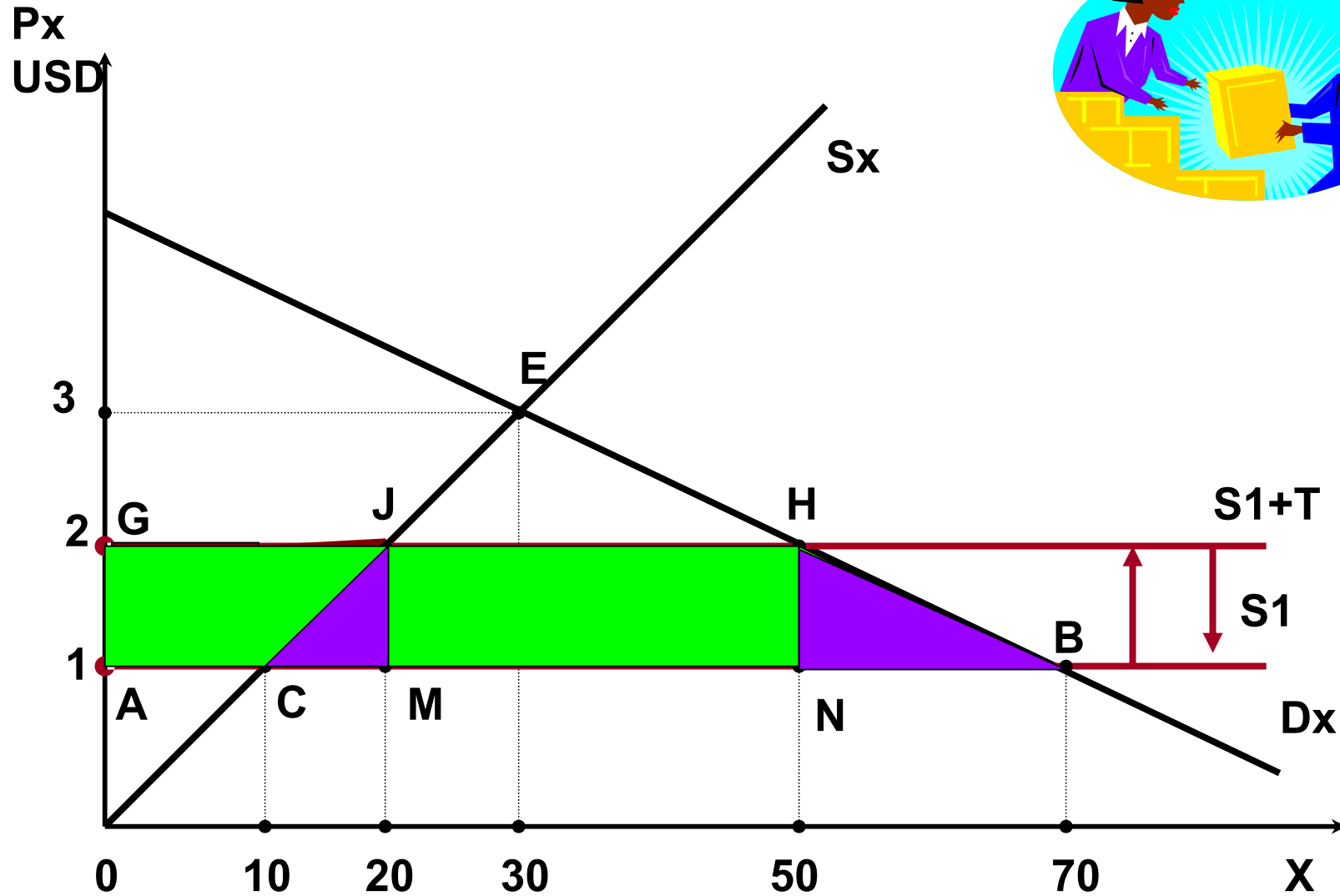
- + Thị trường chung về hàng hóa, dịch vụ, lao động, vốn.

4. LIÊN MINH KINH TẾ

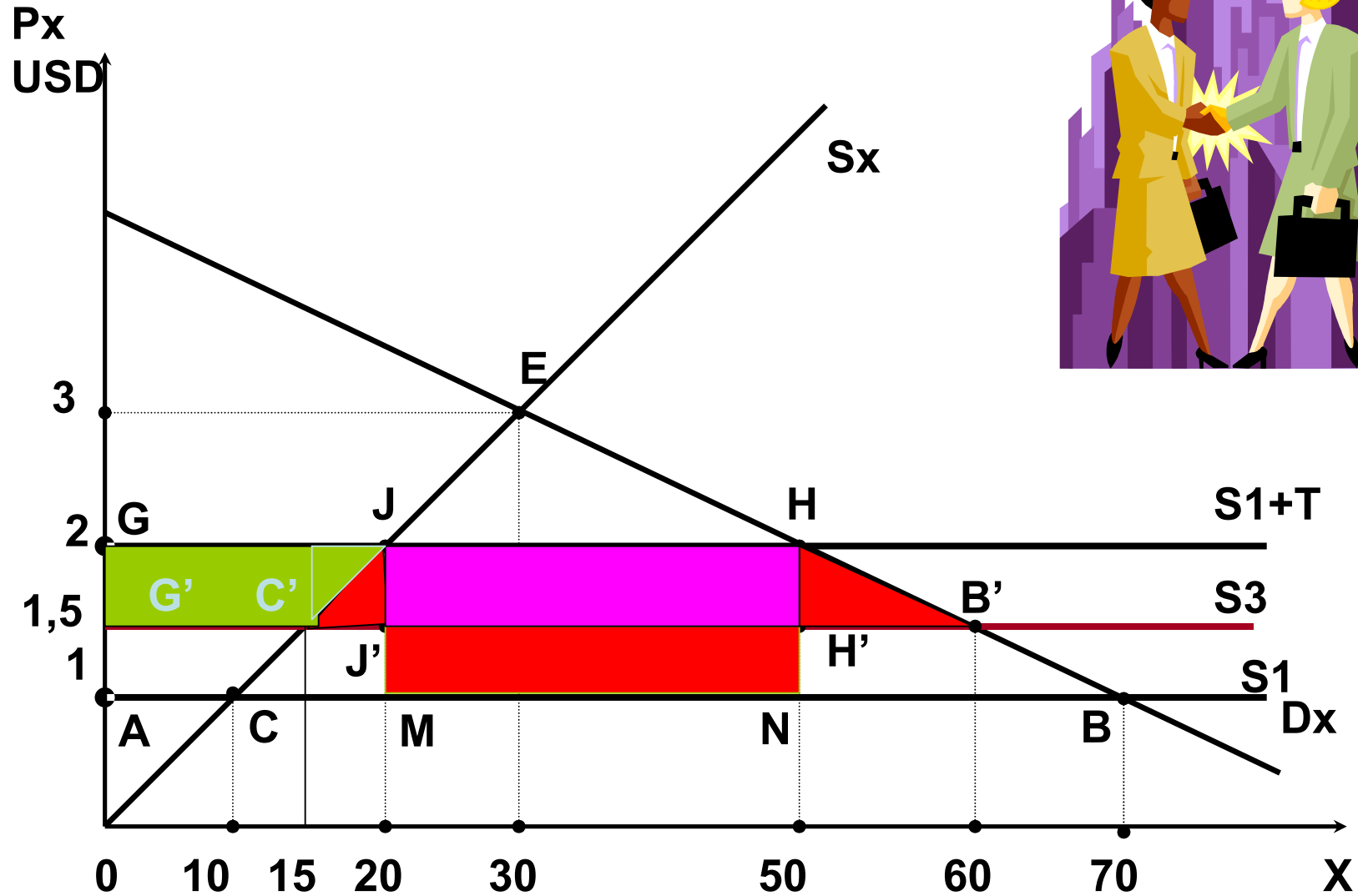
- + Chính sách ngoại thương kinh tế chung.

5. LIÊN MINH TIỀN TỆ.

- + Chính sách kinh tế tiền tệ chung

Biểu đồ 6.1 Liên hiệp thuế quan tạo lập mậu dịch

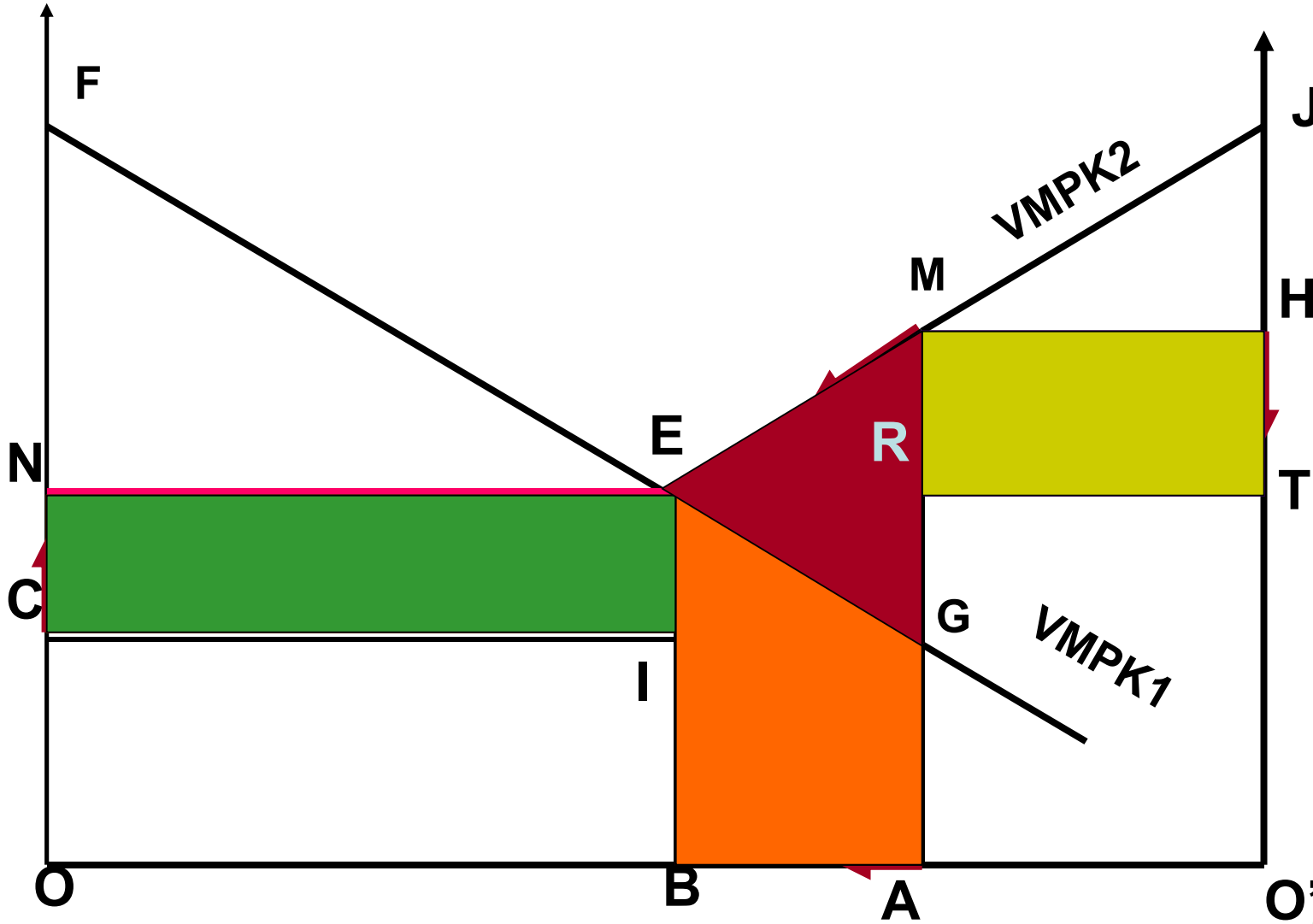
Biểu đồ 6.1 Liên hiệp thuế quan chuyển hướng mậu dịch

CHƯƠNG 8: DI CHUYỂN NGUỒN LỰC KINH TẾ QUỐC TẾ

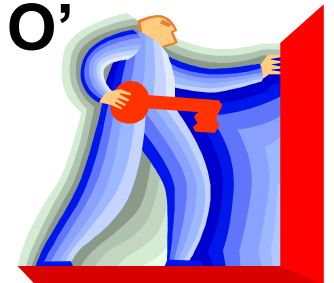
8.1 DI CHUYỂN VỐN

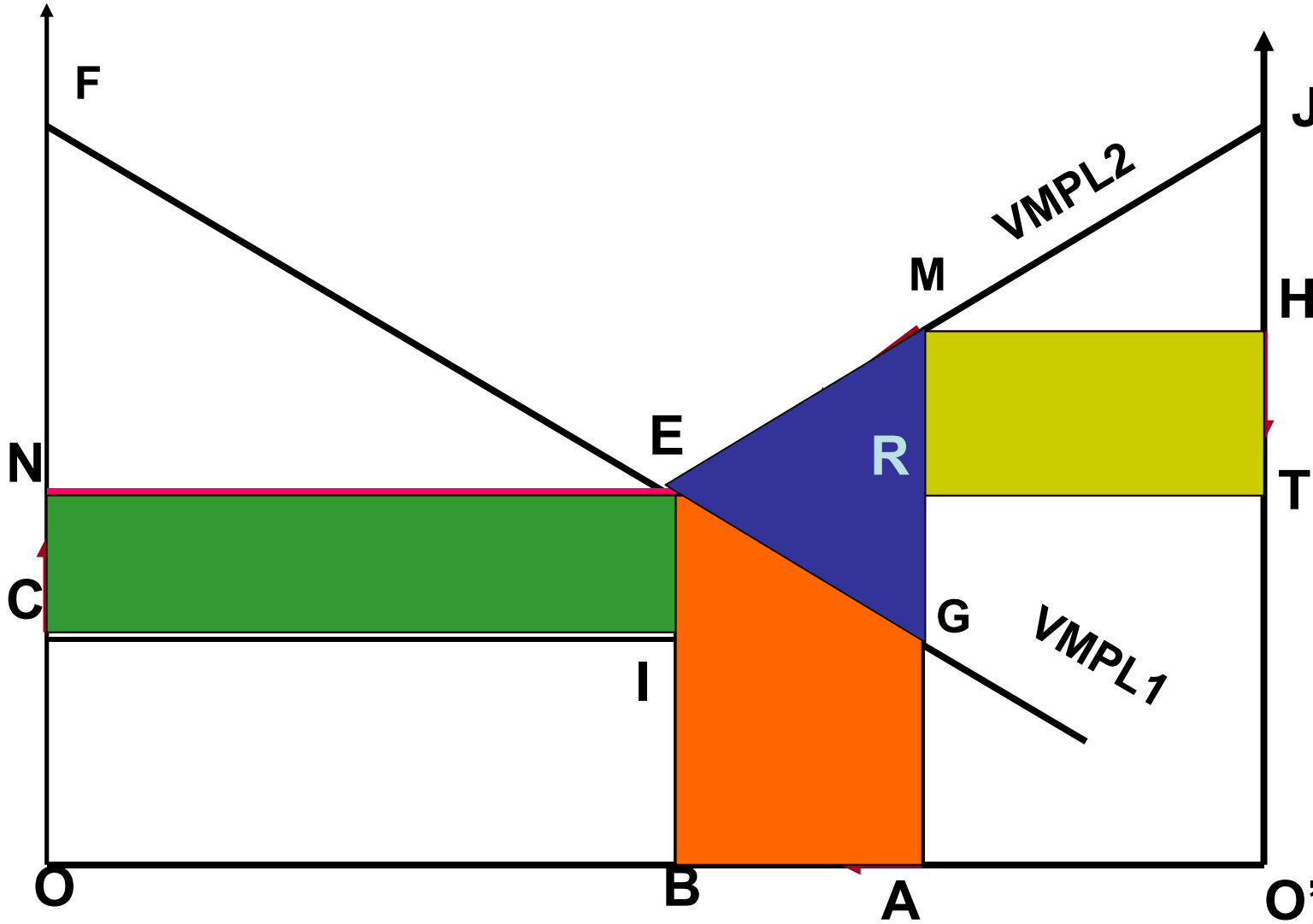
8.2 DI CHUYỂN LAO ĐỘNG

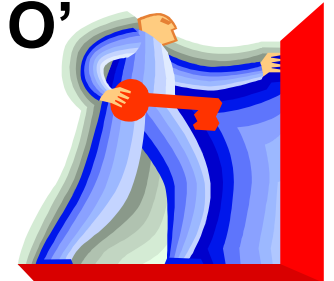

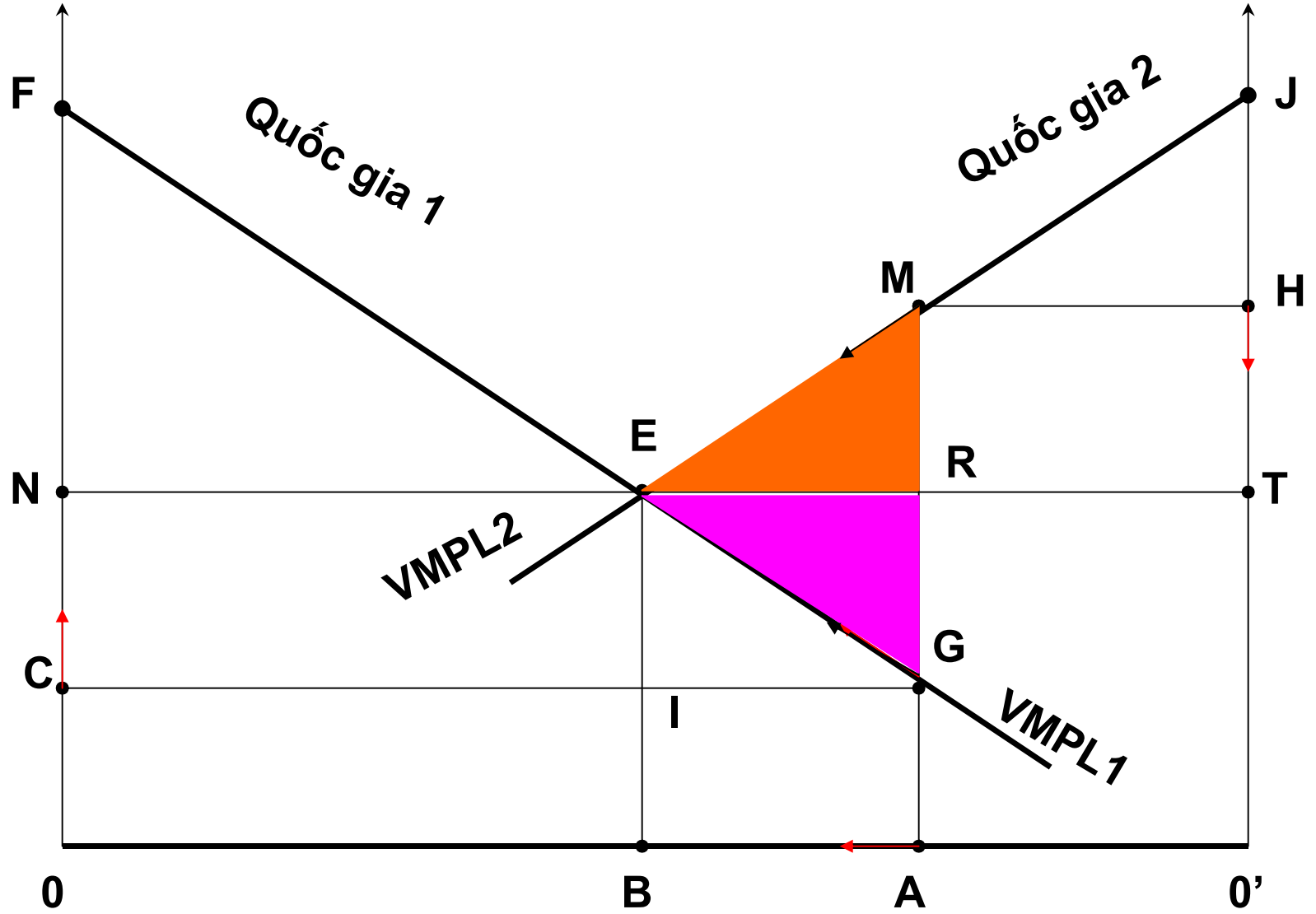
Biểu đồ 8.2. Hiệu quả của di chuyển vốn quốc tế

Biểu đồ 8.2. Hiệu quả của di chuyển lao động quốc tế

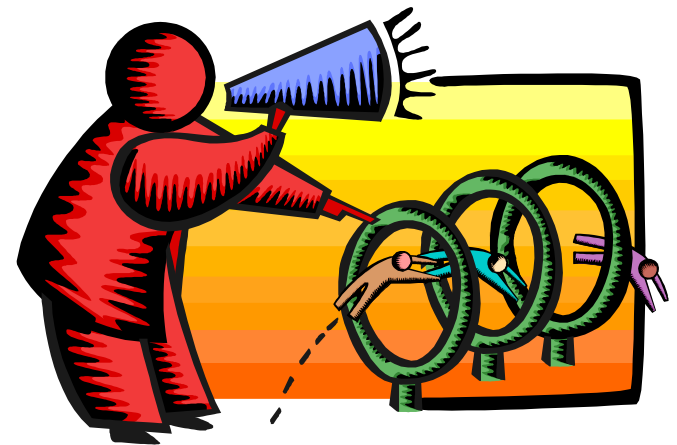

Biểu đồ 8.3 Hiệu quả của di chuyển lao động quốc tế

Chương IX. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI TỶ GIÁ HỐI ĐỔI

I. THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI II. TỶ GIÁ HỐI ĐỔI

THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI

CUNG

1. Nhà xuất khẩu.
2. Khách du lịch đến
3. Thân nhân từ nước ngoài gửi về
4. Các nhà đầu tư đến
5. Các khoản vay; nhận viện trợ
6. Thu nhập từ đầu tư vốn và xuất khẩu lao động
7. Các khoản thu khác

THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI

CẦU

1. Các nhà nhập khẩu.
2. Cư dân Việt Nam đi du lịch nước ngoài
3. Gửi tiền cho thân nhân ở nước ngoài
4. Cư dân Việt Nam đi đầu tư tại nước ngoài
5. Trả lãi vay; trả nợ
6. Chi trả tiếp nhận vốn và nhập khẩu lao động
7. Các khoản chi khác

**Cung đô la Mỹ
Các nhà xuất
khẩu Việt Nam**

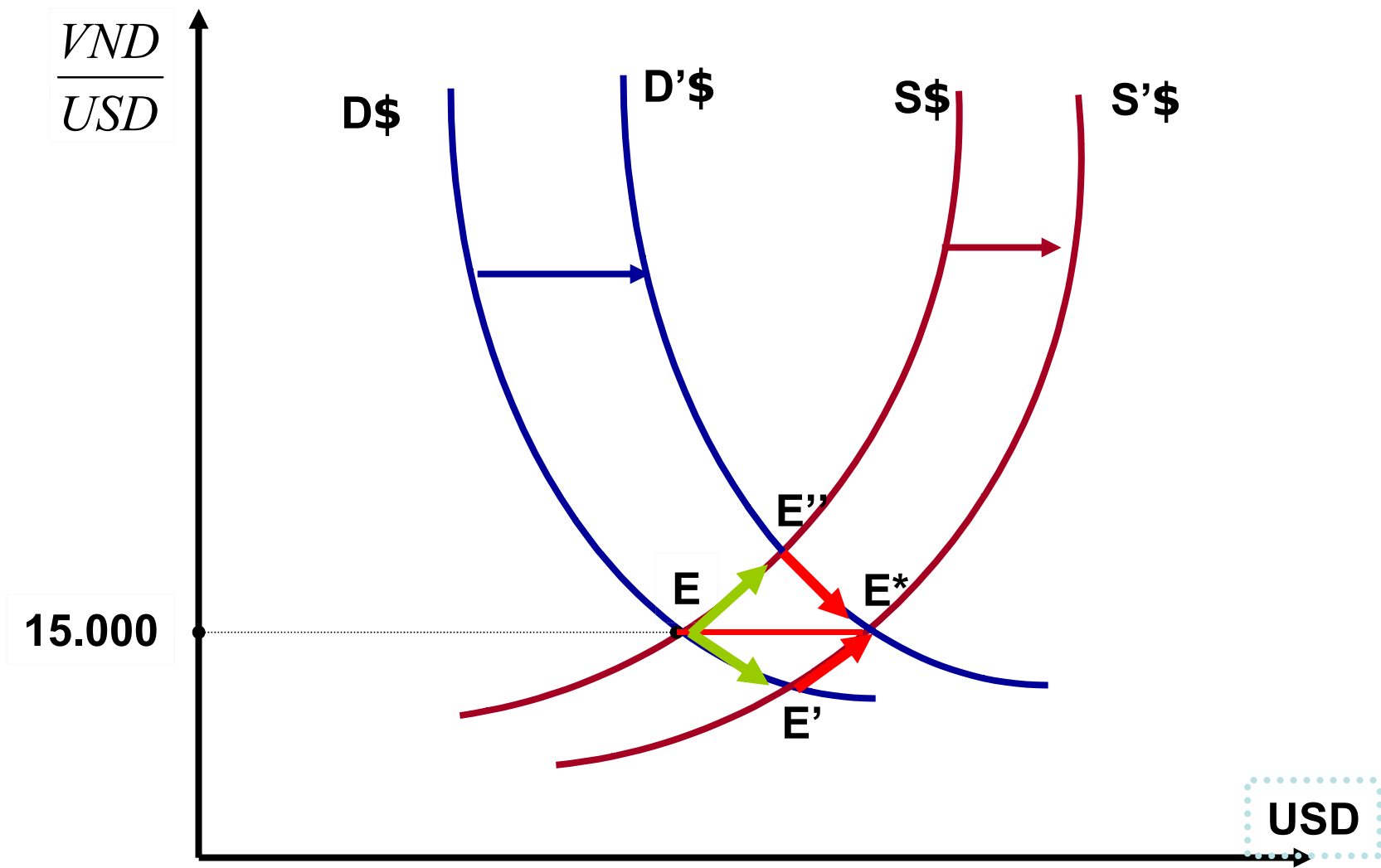
**Cầu bảng Anh
Các nhà nhập
khẩu Việt Nam**

**Tích lũy \$ để
thực hiện chức
năng chuyển đổi**

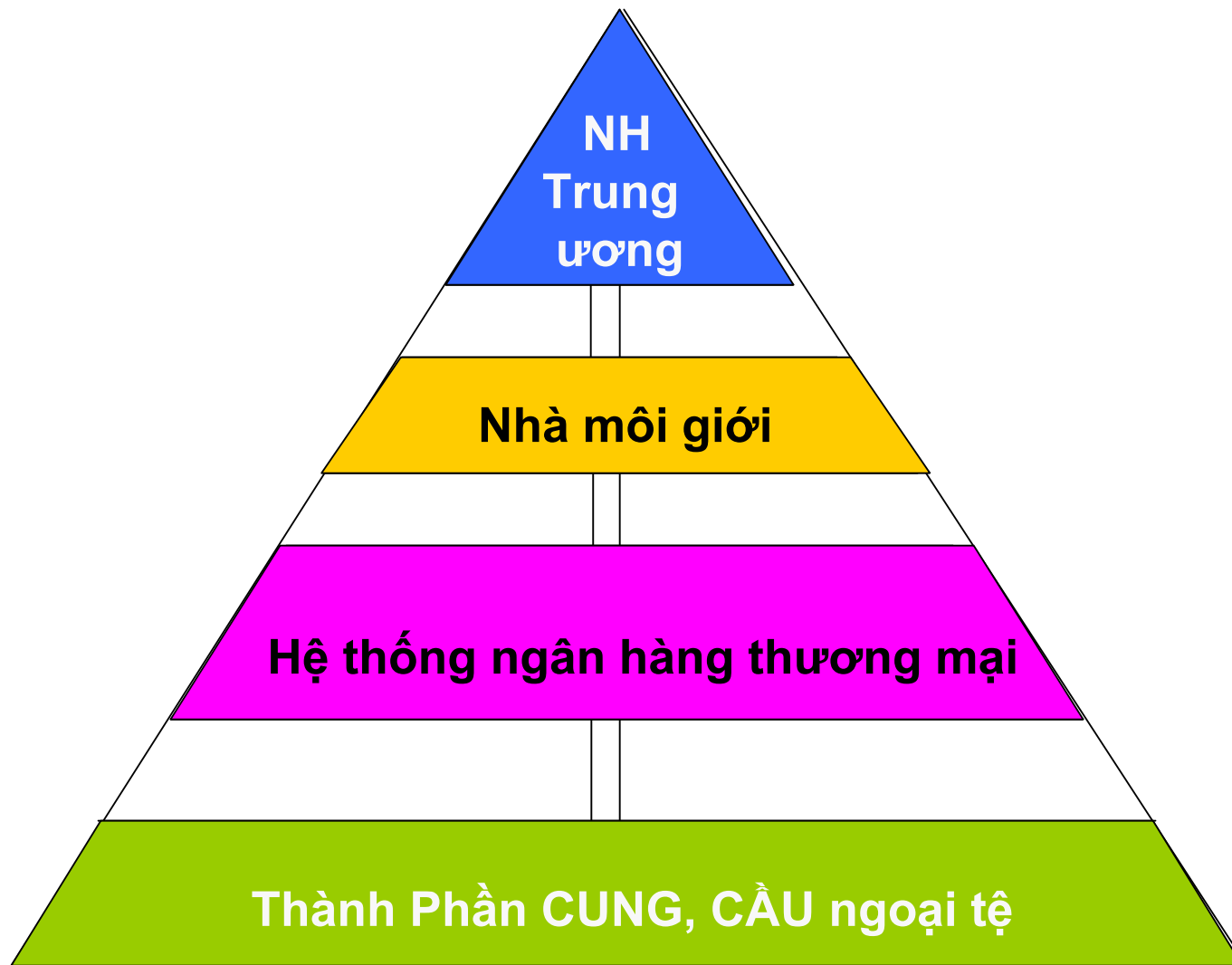
**Tích lũy £ để
thực hiện chức
năng chuyển đổi**

**Các nhà nhập
khẩu hàng hóa
của Việt Nam**

**Các nhà nhập
khẩu hàng hóa
của Việt Nam**

Biểu đồ 7.2 Sự can thiệp của chính phủ vào thị trường ngoại hối

Biểu 7.3 Tổ chức của thị trường ngoại hối

TỶ GIÁ HỐI ĐỔI

e. Tỷ giá hiện hành, tỷ giá trong tương lai (có kỳ hạn).

f. Tỷ giá chéo.

3. Đầu cơ, buôn bán tiền tệ.

a. Đầu cơ.

b. Buôn bán tiền

